

ἩΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Τρίτος

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ
1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους· καὶ εἶναι ἑτησίαι— Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὀδὸς Σταδίου, 6.

3 Ἀπριλίου 1877

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙΗΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΒΑΒΟΥΑΡ

Συνήχθη· ἰδί σελ. 193.

6 Αὐγούστου.— Τόσην πυρίτιδα ἐκαύσαμεν περὶ ἡμᾶς, ὥστε ὅλα τὰ στίφη τῶν πτηνῶν ἔφυγον. Ὁ Κάπελ μᾶς ὀδηγεῖ σήμερον τὸ πρῶτ' εἰς καλύβην, ἣτις, κειμένη ἐπτακοσίας λεύγας μακρὰν, εἶναι τὸ κέντρον ἄλλης ἐξοχῆς, εἰς τὴν ὁποῖαν βόσκουσι τὰ ποιμνία αὐτοῦ. Ἀναχωροῦμεν δὲ καὶ θὰ λείψωμεν ἡμέρας τρεῖς, καλῶς ὠπλισμένοι καὶ ἐφόδιον ἔχοντες μόνον πυρίτιδα καὶ σφαίρας. Ἀναβαίνοντες καλοὺς ἵππους τρέχουσαν φαειροὶ εἰς τὴν πεδιάδα πυροβολοῦντες ἐν τῷ μεταξῷ. Οἱ ἵπποι, μὴ υποφέροντες τὸν χαλιῶν, καλπάζουσι σχεδὸν κατὰ τύχην, οὔτε πέταλα ἔχοντες εἰς τοὺς πόδας οὔτε κρητὴν εἰς τὸν στόμαχον· ὁσάκις δὲ ἔλθῃ αἴφνης εἰς αὐτοὺς ἡ ὄρεξις νὰ ὑπάγωσιν εἰς συνάντησιν τῶν πλανωμένων ἀδελφῶν των, οὐδὲν ἐμποδίζει αὐτούς· ἀναχωροῦσι μὲ τὴν κεφαλὴν ὑψηλὰ, χρομετιζοῦσιν ὡς τρελλοὶ καὶ πηδῶσι τρομερὰ ἄνωθεν τῶν φραγμῶν καὶ τῶν σεσωρευμένων στελεχῶν. Ὁ ἥλιος τῆς μεσημβρίας εἶναι πολλὰ θερμὸς εἰς τὰς πεδιάδας ταύτας καὶ εἰς αὐτὰ ἔτι τὰ δάση, ὅπου ἡ σκιὰ εἶναι ἀγνωστὸς· τὸ πρῶτον τὸ κόμμι δένδρον, ἔχον φύλλα στενὰ κρεμάμενα κατὰ κάθετον ὡς τὰ τῆς ἰτέας, οὐδὲ ὁλῶς ἐπροφύλαξεν ἡμᾶς προχθὲς ἀπὸ τὴν βροχῆν, καθὼς οὔτε ἀπὸ τὰς ἀκτίνης τοῦ ἡλίου· μόνον τὰ δένδρα τοῦ εἴδους τούτου βλέπομεν ἀπὸ τινῶν ἡμερῶν· καὶ εἶναι μὲν μέγιστα ἀλλὰ καὶ μονότονα. Ἐφόσον προχωροῦμεν, πυροβολοῦμεν κατὰ πτηνῶν ὠραίων, ἣτοι κατὰ γεράνων γλαυκῶν μὲ περιδέραιον καὶ κορυφὴν πορφυρᾶν, τριῶν ποδῶν καὶ ἡμίσεος ὕψος ἔχόντων καὶ βαδίζόντων μεγαλοπρεπῶς. Ἐνα ἐξ αὐτῶν τραυματισθέντα θνασίμως μόλις καταφθάνομεν, καταδιώκοντες φεύγοντα μετὰ τρέξιμον μιᾶς λεύγας, καὶ τὸν καταφθάνομεν μετὰ μὲγίστου πανικοῦ φόβου, οὗ τινος ἡμεῖς εἴμεθα αἴτιοι. Πλείονες τῶν τεσσάρων χιλιάδων βοῶν φεύγουσι πρὸ ἡμῶν καὶ μικρὸν κατὰ μικρὸν, ἐξαγριωθέντες ἕνεκα τοῦ ὀρηκτικοῦ δρόμου μας, τρέχουσιν ἀνὰ ἑκατὸν ἢ διακόσιοι μὲ κέρτατα χαμηλωμένα καὶ οὐρανὸν ἀνυψωμένην· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὅλα τὰ φεύγοντα ζῶα συνελθόντα συγκροτοῦσι μίαν μόνην ἀγέλην καὶ μετὰ αὐτῶν βλέπομεν λευκοὺς σκε-

λετοὺς κειμένους εἰς τὰς γυμνάς πεδιάδας παρὰ τὰς λίμνας, ὅπου τὰ δύο τελευταῖα ἔτη εἶχε συμβῆ μὲγίστη ξηρασία, τὰ δὲ κτήνη διψῶντα ἤρχοντο νὰ πῶσι τὸν τελευταῖον βόρβορον.

Ἐφθάσαμεν δὲ εἰς νέαν καλύβην, εἰς μέρος καλούμενον «Noo-rong», ὅπου κατοικεῖ τις «over-seer», ἄνθρωπος τῶν δασῶν, ὑπομίσθιος τοῦ οἰκοδεσπότου ἡμῶν, καθῆκον ἔχων νὰ ἐπιτηρῇ μόνος πλέον τῶν τεσσάρων χιλιάδων βοῶν. Ἡ κατοικία τοῦ καλοῦ τούτου ἀνθρώπου εἶναι ἀγροϊκὸς καὶ εἰρηνικὴ, εἰς ἣν μόνον τὰ ἔντομα τῶν πεδιάδων ἔρχονται χάριν συντροφίας. Μικρά τις λίμνη παράκειται· ἡ δύσις τοῦ ἡλίου ἐγγίζει, μακρὰ σειρὰ βοῶν φαίνονται εἰς τὴν πεδιάδα καὶ ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς ὅπως πῶσιν· ἀστοίτινες πλανῶνται ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ἡμῶν, καὶ τὶς αὐτῶν μάλιστα ἀρπάζει ἐνῶ πίπτει ἀργυροειδῆ νῆσσαν φρονεθεῖσαν παρ' ἡμῶν.

Ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους τῆς ἐκ φλοιοῦ δένδρον καλύβης κεῖται τὸ *paddock*, ἣτοι περιοχὴ διηρημένη εἰς πολλὰς κατατομὰς, εἰς τὴν ὁποῖαν καταλόουσιν οἱ ἄβρωστοὶ βόες καὶ ἵπποι. Τοιαύτη ταπεινὴ καὶ ἀγρία εἶναι ἡ ὄψις τῶν οἰκημάτων ἅτινα κεῖνται διεσκορπισμένα εἰς τὰς πεδιάδας. Αἰσθάνεται τις περὶ ἑαυτὸν μὲν τὸ ἀτελεύτητον, ἐφ' ἑαυτοῦ δὲ, τὴν νύκτα μάλιστα, πολυαριθμοὺς φάλαγγας μυρμηκῶν. Ὁ πρίγκηψ καὶ ἐγὼ ἤμεθα περιτετυλιγμένοι μὲ τὸν αὐτὸν μαυδῶν, ἐν ᾧ οἱ λευκοὶ μύρμηκες συνεκρότου μίχας πρὸς τοὺς ἐρυθροὺς· ἀντιπαρετάχθημεν δὲ καὶ ἡμεῖς εἰς τοὺς δύο τούτους στρατοὺς ἐπιβρίψαντες νέφη νικοτιανῆς· ἀλλ' ἔρχονται στιγμαὶ καθ' ἃς τὰ αὐθάδη αὐτὰ ζῶα τρελλαίνουσι τὸν ἄνθρωπον.

Τὴν 7 Αὐγούστου ὁ μικρὸς ἡμῶν μαῦρος συνέλαβεν ἀπὸ πρῶτας τέσσαρας ἵππους. Ὁ Κάπελ, πάντοτε ἀγαθὸς καὶ πάντοτε εὐγενὴς, ὀδηγεῖ ἡμᾶς· ὁ δὲ φίλος αὐτοῦ, ὁ παχὺς Χάρρισον, καταβαίνει δρομαῖος εἰς τὰς φάραγγας καὶ ἀναβάνει πρὸς τὸ ἄλλο μέρος τρέχων ἐπίσης καὶ κρατῶν τὸν λαίμῶν τοῦ ὑπόζυγιου μὲ τοὺς δύο βραχίονας. Οὐδὲν δὲ περιεργότερον τοῦ μεταξῷ τῶν δύο συντρόφων ἡμῶν διαλόγου.

— ὦ! ποῖα ἀνακάλυψις, ἔλεγεν ὁ εἰς, ἀναγνωρίζεις ἐκεῖνην τὴν φοράδα τὴν ὁποῖαν ἀκοουθεῖ ἐν μεγάλῳ καὶ ἐν μικρῳ πωλάρι;

— Μάλιστα, εἶναι ἡ Jenny· πρὸ τριῶν χρό-

νων δὲν τὴν εἶδαμεν· πλανᾶται εἰς τὰ δάση μας.

Πορρωτέρω παρατηρήσαμεν μέγαν ταῦρον τὸν ὅποιον δὲν εἶχον ἰδεῖ πρὸ πολλῶν μηνῶν.

Αἴφνης, μετὰ διεξοδικὸν δρόμον εἰς καταπρασίνην πεδιάδα, διηρημένην εἰς μικρὰ ἄλση, εὗρισκόμεθα πλησίον σωροῦ δεκαπέντε ἢ εἴκοσι μακροπόδων ἐκ τοῦ μεγάλου εἶδους καὶ ἐκ διακοσίων μικροτέρων, οἵτινες ἀρπάζουσιν εὐθὺς τὰ μικρὰ καὶ τὰ βάλλουσι σπεύδοντα εἰς τὰ θυλάκιά των. Περὶ τῶν μικρῶν τούτων, ἐχόντων ὕψος δύο ποδῶν, δὲν σὲ δὴμιλῶ, διότι εἶναι ἀναρίθμητα ἐν τῶν θάμνων καὶ διὰ τοῦτο ἐφονεύσαμεν ἄπειρα. Τρέχοντες λοιπὸν κατ' εὐθείαν πρὸς τοὺς μεγάλους, παρατηροῦμεν ἕνα ὡραιότατον καὶ ἀποφασίζομεν νὰ τὸν καταβάλωμεν ἀνευ σκύλων. Ἐν τῷ διαστήματι δέκα λεπτῶν τῆς ὥρας καὶ μετὰ ἡράκλεια ἄλματα τὸ ζῶον εἰσῆλθεν εἰς δάσος καὶ δὲν τὸ βλέπομεν πλέον, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐφάνη, ὅτε εὗρισκομαι καταδιώκων μόνος αὐτό· τόσῳ δὲ γενναίως ἐκτύπησα μὲ τοὺς πτερινιστῆράς μου τὰ πλευρὰ τοῦ ἵππου, ὥστε δὲν ἐδυνάμην πλέον νὰ τοὺς ἀποσπάσω. Ἄλλ' ὁ μακρόπους ἦτο πλέον τῶν ἑκατὸν μέτρων μακρῶν. Ἐπὶ τέλους μικρὸν κατὰ μικρὸν τὸν κατέφθασα· δυστυχῶς ὅμως δὲν εἶχον μετ' ἐμοῦ οὐδὲν ὄπλον καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐτόλμων νὰ τὸν πλησιάσω, καθόσον μάλιστα προλαβόντες μᾶς εἰδοποίησαν ὅτι εἶναι κινδυνωδὲς στατον ζῶον ὅταν πλησιάσῃ εἰς τὰ τέλη του, πνίγον ἀνθρωπον μὲ τοὺς βραχιονάς του ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ. Τὸ παρελθὸν ἔτος τέσσαρες μεγάλοι κύνες κατεκόπησαν ὑπὸ γέροντος μακρόποδος. Ἐπὶ τέλους, καταπονηθεὶς πίπτει κατὰ γῆς· ὁμολογῶ δὲ ὅτι καὶ ἐγὼ ἤμην ἐντελῶς ἀπνηυθμένος. Ἐν τοσούτῳ τὸ ζῶον ἀνεγείρεται καὶ στηριχθὲν ἐπὶ δένδρου, διευθύνει πρὸς ἐμὲ τοὺς ἀγρίους τοῦ ὀφθαλμοῦ, κινεῖ σπασμωδῶς τοὺς μεγάλους βραχιονάς του καὶ μὲ περιμένει. Εὐτυχῶς ἐφθασεν ὁ πρίγκηψ, ὅστις ὦν ὠπλισμένος, ἔθετο τέλος εἰς τὴν μονομαχίαν ἐξαποστείλας σφαῖραν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀντιπάλου μου. Φαντάσθητε λοιπὸν πόσον ἐχάρημεν.

Εἶναι δὲ ὡραιότατος· τὸ μαλλίον τοῦ ὁμοιάζει πρὸς τὸ τῆς ἀλώπεκος· ἔχει βάρους ἑκατὸν τεσσαράκοντα λιτρῶν καὶ μῆκος ὀκτὼ ποδῶν καὶ ἕξ δακτύλων ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μέχρι τῆς ἄκρας τῆς οὐρᾶς. Ἐπειδὴ δὲ αἱ πεδιάδες ἦσαν ὑγραί, ἐμετρήσαμεν τὸ διάστημα τῶν πηδημάτων του καὶ εἶδομεν ὅτι ἦσαν ὄλα πλέον τῶν ἕξ μέτρων· ἔτρεχε μόνον διὰ τῶν ὀπισθίων ποδῶν, ἔχων τὸ σῶμα κεκλιμένον πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, ἐνῶ ἡ μακρὰ αὐτοῦ οὐρά, ἀνυψωμένη ὅλη ὀρθίως, ἐχρησίμευεν ὡς ἀντιστήκωμα.

8 Αὐγούστου.—Τὴν φορὰν ταύτην, ἂν καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ μετέβαλον τὰς πεδιάδας εἰς τέλματα, προτίθεμαι νὰ μονομαχήσω

πρὸς γέροντα μακρόποδα· διὸ ἀναχωρῶ μετὰ τοῦ Κάπελ φέρων πολύκαννον, ἀπαντήσαντες δὲ καθ' ὁδὸν ἕνα hold man ἢ γέροντα ἐρυθρόδερμον, ὅστις φαίνεται ὡραιότατος, ἐτρέξαμεν ἀκατάσχετοι κινδυνεύοντες πλέον τῆς χθῆς, καθόσον οἱ ἵπποι ὀλισθαίνουσι τρομερᾶ. Ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν ὁ γέρον μᾶς φεύγει, ὁ δὲ ἵππος τοῦ συντρόφου μου κατέπεσεν ἐντὸς τέλματος· ἀλλὰ καὶ πίπτων εἶχε τοιαύτην ὀρμὴν ὥστε ἀνέκραξε· «Φόνευσέ το ἄλογόν μου, φόνευσέ το, ἀλλὰ φείσου τὸν μακρόποδα»· ἐγὼ δὲ διπλασιάσας τὸν δρόμον μου, μετὰ τρία τέταρτα σχεδὸν καθ' ἃ ἔτρεχον ὡς ἕξω φρενῶν, ἐφθασα τὸ ζῶον ἐνῶ δὲν εἶχον πλέον ἐλπίδα, διότι ὁ ἵππος μου ἐγονάτιζεν. Ἦμην δὲ περὶ τὰ εἴκοσι βήματα μακρῶν αὐτοῦ, ὅτε στραφεὶς ὀρμῆ κατ' ἐμοῦ, ὅστις πάντοτε τρέχων σημαδεύω αὐτὸν διὰ τοῦ βεβόλθερος· ἡ σφαῖρα προσβάλλει τοὺς ἐμπροσθίους πόδας του, ἀλλὰ στραφεὶς ὀλίγον ἐπιπίπτει ἐκ νέου κατ' ἐμοῦ. Ἡ πρώτη σφαῖρα δὲν τὸν ἐκτύπησεν, ἀλλ' ἡ δευτέρα ἀνέτρεψεν αὐτὸν καὶ ἡ τρίτη τὸν ἐξαπέστειλε· μία δὲ τελευταία ἔθετο τέρμα εἰς τὰ τρομερὰ πηδήματα τὰ ὅποια ἔκαμνεν ἐκπνέων πρὸ τῶν ποδῶν μου.

Δὲν ἤμπορῶ νὰ περιγράψω μέχρι τίνος βαθμοῦ συγκινοῦσι τὸν κυνηγὸν καὶ ὁ ἀκάθεκτος δρόμος καὶ ἡ κατὰ τοῦ ζώου ἐκδρομὴ καὶ ἡ μακρὰ ἀγωνία, καθόσον ὁ κυνηγὸς ἀγνοεῖ τίς τῶν δύο θὰ νικήσῃ, τὸ ἄλογον ἢ ὁ μακρόπους! Ἡ σφαῖρα διεπέρασε τὸν ἕνα ὄμον καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν ἄλλον· τὸ τέλος τῆς θήρας πρὸ πάντων σὲ ἐνθουσιᾷ, διότι τὸ ζῶον ὑπερασπίζεται ἐκυτὸ μετὰ πολλῆς γενναιότητος, ἀναπηδᾷ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐκτείνει τοὺς μεγάλους βραχιονάς του φέροντας φοβεροὺς γαμψόφυλλους, ἐνῶ οἱ ὀφθαλμοὶ του, οἵτινες ὀπόταν ἡσυχάζῃ εἶναι γλυκεῖς, ἀποθηριοῦνται καὶ γίνονται φρικτοί. Μετὰ ταῦτα ἐπέστρεψα βαδίζων ἡσυχῶς εἰς τὴν καλύβην καὶ παραλαβὼν ἄμαξαν ἤλθον μετὰ τοῦ συνοδοῦ μου εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔκειτο ὁ μακρόπους καὶ παρελάβομεν τὸ δέρμα του.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ βροχὴ κατέστη ῥαγδαιοτάτη ἀνεχωρήσαμεν κατεσπευσμένως, καθόσον τὸ ὕδωρ ἐξεχείλισεν εἰς τοὺς ῥύακας. Αὐριον τὸ πρῶτ' ἦναι τριπλοῦν, ὥστε ἂν ἀργοπορήσωμεν ὀλίγας μόνον ὥρας, θὰ μείνωμεν πολιορκημένοι ἐκεῖ ἕνα μῆνα. Εὐτυχῶς ἡ βροχὴ ἔπαυσεν ἐπὶ τινὰς ὥρας καὶ βοηθούσης τῆς σελήνης ὑπερέβημεν τὰ ἐπικίνδυνα μέρη.

11 Αὐγούστου.—Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἡ θήρα τῶν πελεκάνων εὐδοκίμησε θαυμασίως· ἔπειτα τῇ συνδρομῇ τῆς πανουργίας ἐφονεύσαμεν δύο καζοῦ. Ὅσάκις ἀπνητῶμεν σωρὸν τινὰ τῶν ὠραίων πτηνῶν τοῦ εἶδους τούτου τῆς στρουθοκαμήλου, τρέχοντα μὲ τὴν αὐτὴν ταχύτητα τοῦ ἵππου, ἐλαμβάνομεν εἰς χεῖρας χλωρὸν κλαδίον καὶ ἐσκεπάζομεν τὸ πρόσωπόν μας. Ἐπεριτυλίσ-

σχομεν δὲ τὸ σῶμα μὲ σκέπασμα πορφυροῦν μακρὸν μέχρι γῆς. Ἡ στρουθοκαμήλος, ὅπως καὶ ὁ ταῦρος, ὀρμᾷ κατὰ πικρὸς ἀντικειμένου ἐρυθροῦ. Προσελκούμενον αἴφνης ἀπὸ τὸ χρώμα τοῦτο ὀρμᾷ ὀλόκληρον τὸ τάγμα αὐτῶν καὶ μὲ λαίμῳ τεταμμένον ἐπιπίπτει ὡς οἱ στρατιῶται ἐν ὄρῳ πολέμου. Ὅτε ἐφθασαν περὶ τὰ ἑκατὸν μέτρα μακρῶν τοῦ πρίγκηπος ὁ ἀρχηγὸς ἐστάθη καὶ μετ' αὐτὸν οἱ λοιποὶ, διότι ἀνακαλυφθέντος τοῦ στρατηγήματος, κατέλαβεν αὐτοὺς πανικὸς φόβος· ἀλλ' ὁ πρίγκηψ ἀπέθετο ἐπιδεξίως μίαν σφαῖραν εἰς τὸ σῶμα τοῦ μεγαλύτερου καζοῦ, ὅστις ἔπεσεν εὐθὺς. Χθὲς ἐφόνευσα καὶ ἐγὼ ἕνα ἄλλον. Τὰ ὅσα τῶν ποδῶν των εἶναι ὀγκώδη ὄσον καὶ βραχίων ἀνθρώπου· οἱ πόδες των εἶναι ὑψηλότατοι, τὰ δὲ πτερὰ των τόσον πυκνὰ, ὥστε πίπτουσι περὶ τὸ σῶμά των ὡς ἀλεξιβρόχιον, ἐνῶ αἱ πτέρυγες τὰς ὁποίας ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἀνεζήτητον μόλις ἔχουσι μῆκος πέντε ἢ ἕξ δακτύλων χωρὶς διόλου πτερά. Μόνον τὸ εἶδος τοῦτο τῶν στρουθοκαμήλων εὗρισκεται ἐν Αὐστραλίᾳ, τὸ δὲ ἄλλο, τὸ ἔχον τὰ ὠραία πτερὰ τὰ στολίζοντα τοὺς πῖλους, ἐπιπολάζει εἰς Ἀφρικὴν. Εὗρομεν δὲ εἰς τὴν πεδιάδα πολλὰ ὡς στρουθοκαμήλων, μικρότερα μὲν τῶν ἡμετέρων, ἔχοντα ὅμως χρώμα ἐξάισιον καὶ λαμπρὸν σμαράγδου. Οἱ φιλοξενούντες ἡμᾶς ἐβεβαίωσαν καὶ τοῦτο τὸ παράδοξον, ὅτι ἀντὶ τοῦ θήλεος γεννᾷ τὸ ἄρρεν, καὶ ἐνῶ τοῦτο κηθήμενον ἐπωάζει, ἡ κυρία καζοῦ τρέχει παιδρὰ εἰς τὰς πεδιάδας καὶ τοὺς ἀγρούς.

Ἐπὶ τέλους εἶδομεν καὶ μαύρους· ἐνῶ σήμερον κατεδιώκομεν ἕνα κύκνον, εὗρέθημεν αἴφνης μεταξὺ φυλῆς ἰθαγενῶν, τῶν ὁποίων τὸ σῶμα μόλις καλύπτεται ἀπὸ δέρματα ἐρριμμένα ἀτάκτως ἐπ' αὐτῶν. Τὸ χωρίον αὐτῶν σύγκειται ἐκ καλυβῶν ἐκ φύλλων ξηρῶν. Εἶναι δὲ τόσον χαμηλαὶ ὥστε εἰσέρχονται τετραποδῆτι ὡς ζῶα· ἀνθρωποὶ δὲ καὶ καλύβη ἐκπέμπουσι δυσωδίαν· εἶναι βρωμεροὶ, ἰσχυροὶ, τρομεροὶ καὶ ὅμως ἔχουσι τὴν αἰωνίαν φαιδρότητα τῶν αἰθιόπων. Γελῶσι παρὰδόξως ἀλλὰ παιδικῶς καὶ ἔχουσι μεγάλους λευκοὺς ὀφθαλμοὺς μὲ φλέβας αἱματώδεις. Ἐδώκαμεν εἰς αὐτοὺς ὀλίγας νήτσας τὰς ὁποίας πρὸ μικροῦ εἶχομεν φονεύσει καὶ εὐθὺς ὄλοι ἐχόρευσαν χαίροντες περὶ ἡμᾶς. Ὁ χορηγὸς ἦτο γέρον, μέλας ὡς γλυκὸ ῥόζο, ἀλλὰ κόμην καὶ γένειον ἔχων λευκὰ ὡς χιῶν, οἱ δὲ λοιποὶ ὁμοιάζουσι πρὸς μαύρους βαθράκους κοάζοντας εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ὕδατος. Ἐκβαλὼν τὸ μικρὸν καὶ μόνον δέρμα δι' οὗ ἐκαλύπτετο πρὸ τοῦ χοροῦ, ἐκράτει αὐτὸ εἰς τὴν χεῖρα εἰς σημεῖον ἀρχηγίας. Ἐμιμήθησαν δὲ αὐτὸν καὶ πάντες οἱ λοιποὶ καὶ οὕτω παρέστημεν μάρτυρες φανταστικῆς ἐορτῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἐνδεδυμένοι ὡς ἀρχάγγελοι, ἐπεριστρέφοντα καὶ ἐπήδων· ἡμεῖς δὲ ἐξεκκρδίζομεθα γε-

λῶντες, διὸ καὶ ἐνθουσιάζοντο. Ὁ γέρον ὠνομάζετο βασιλεὺς Τατάμπο, οὗ τινος σὲ στέλλω τὴν εἰκόνα φωτογραφηθεῖσαν τὸ παρελθὸν ἔτος ὑπὸ τοῦ φιλοξενούντος ἡμᾶς, μετ' αὐτῆς δὲ καὶ τὴν τῆς νεωτέρης καὶ ὡραιότερης θυγατρὸς του. Ἐπανελθόντες δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἵνα προγευματίσωμεν μετὰ τοῦ φιλοξενούντος ἡμᾶς, εὗρομεν αὐτὸν ἐτοιμαζόμενον ἵνα ἀπέλθῃ πρὸς ἐκλογὴν ὀκτακοσίων βοῶν τοὺς ὁποίους ἐμελλε νὰ στείλῃ εἰς Μέλβουρν, ὅθεν θὰ διενέμοντο εἰς τὰ διάφορα μεταλλεῖα. Συναπήλθομεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἵνα ἴδωμεν τὸ περίεργον τοῦτο κυνήγιον τὸ ὅποιον τῶντι ἦτο πολλὰ διασκεδαστικόν. Ὁ δὲ Κάπελ συμπρέλαθεν ὅσους περισσοτέρους ἄνδρας ἐδυνήθη, ὀκτὼ ἢ ἐννέα ἐφιππούς, φέροντας μᾶστιγας. Ἀνεχωρήσαμεν λοιπὸν δρομαῖοι, διηρημένοι ὅμως ἀπ' ἀλλήλων ἵνα εὗρωμεν τὰς διεσκορπισμένους ἀγέλας· ἅμα δὲ παρατηροῦμεν σωρὸν τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα τῶν ζῶων τούτων, κατεδιώκομεν αὐτὰ, ἕως ὅτου ἐφθάσαμεν εἰς λόφον ἄμμου ὅπου ἐμελλε νὰ συνέλθωμεν πάντες. Μόνον οἱ δύο μας, ὁ πρίγκηψ δηλαδή καὶ ἐγὼ, ἐσυνάξαμεν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὑπὲρ τὰ τετρακόσια, διατρέξαντες περὶ τὰς δύο λεύγας. Περὶ τὴν πέμπτην ὥραν συνήλθον εἰς τὸν λόφον δύο ὡς ἑγγιστὰ χιλιάδες βοῶν καὶ δαμάλεων, ὅπου ἐγένετο ἡ ἐκλογὴ τῶν παχυτέρων. Ὅτι ὅμως δὲν δύναμαι νὰ σὲ περιγράψω εἶναι ἡ περὶ ἡμᾶς ἐπικρατήσασα ἀταξία, ἥτις ἀπετέλει τὸ μεγαλύτερον θέλημα τῆς ἐκδρομῆς· βόες λακτίζοντες, μυκώμενοι, τρέχοντες, δαμάλεις σκιρτῶσαι καὶ θορυβοῦσαι, παρῆτων τὸ ὠραιοτάτον τῶν θεαμάτων· τὸ ἐσπέρας ἀποδιώκομεν πάντα τὰ ἀποβληθέντα ζῶα καὶ ἀνάπτομεν μεγίστην σειρὰν πυρῶν περὶ τὰ ἐκλεχθέντα ὀκτακόσια.

12 Αὐγούστου.—Τὴν δὲ πρῶτην τὰ ζῶα ταῦτα ἀνεχώρησαν εἰς Μέλβουρν συνοδευόμενα ὑπὸ τεσσάρων ἀνθρώπων. Τὸ πρῶτον ἐμπόδιον τῆς μακρῆς ταύτης ὁδοπορίας εἶναι ὁ ποταμὸς Μώρρυ, πλατὺς ἑκατὸν ἐξήκοντα μέτρα. Οἱ ἄνθρωποι διώκουσι γενναίως τὴν ἀγέλην αὐτῶν μεταξὺ τῶν δύο μακρῶν φραγμῶν οἵτινες φθάνουσιν εἰς τὸν ποταμόν. Τρέχουσι δὲ μετὰ τοσαύτης ὀρμῆς ὥστε δὲν δύνανται πλέον νὰ σταματήσωσι, καὶ οὕτω τὰ πρῶτα, ὠθούμενα ὑπὸ τῶν ἐπερχομένων, ἔπεσαν εἰς τὸν ποταμόν· ἡ ὀρμὴ ἐν γένει εἶναι μεγίστη, οὕτω δὲ πάντα κλυμβῶντα καὶ συμπιεζόμενα ἀπέβησαν εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην.

Καὶ ἡμεῖς δὲ ἐτοιμαζόμεθα ν' ἀναχωρήσωμεν αὐριον καὶ ν' ἀφήσωμεν τὸν παράδεισον τοῦτον. Θὰ ὑπάγωμεν δὲ εἰς σταθμὸν προβάτων εἰκοσιπέντε λεύγας μακρῶν ἐντεῦθεν. Οἱ ἐν Αὐστραλίᾳ ταξιδεύουσιν ἀδιακόπως, καὶ τὸ κατ' ἐμὲ οὐδαμῶς ἄλλοῦ ἔτυχον πλέον ἐγκαρδίου ὑποδοχῆς. Εἰς πάντα σταθμὸν τοῦ ἐσωτερικοῦ εὗρισκεται καὶ «φιλόξενος κατοικία.»

Τὸ ἐσπέρως μετὰ τὸ δεῖπνον ἐξηρχόμεθα μετὰ τοῦ οἰκοδεσπότητος ἵνα ἐξετάσωμεν ἂν τις βοσκὸς πλανηθεὶς ἢ πλανώμενος ἦλθε νὰ ζητήσῃ ἄστυλον, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὠδηγούμεθα ἀπὸ τὰ μεγάλα πυρὰ τὰ ὁποῖα ἦναπτον οἱ νεοελθόντες· ὁ δὲ Κάπελ ἔδιδεν ἀμέσως εἰς αὐτοὺς κρέας βόειον καὶ δέπυρα. Ἦσαν δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πλάνητες ἐρχόμενοι νὰ ζητήσωσιν ἐργασίαν. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ζῶσιν ὀλόκληρον ἔτος περιερχόμενοι εἰς τὰς πεδιάδας ἄνευ ἀναπαύσεως καὶ ἄνευ κατοικίας καὶ ἀγαπῶντες περιπαθῶς τὸν νομάδα βίον. Βεβαίως ἢ φυσικὴ κατάσταση μιᾶς χώρας θὰ ἐπενεργῆ εἰς τὴν ἠθικὴν κατάστασιν τῶν κατοίκων. Πόσους ἀνθρώπους εἶδον εἰς τὴν Αὐστραλίαν οὐδόλω φροντίζοντας περὶ τῆς ἐπιούσης καὶ ἀγαπώντας τὰ ἄγνωστα καὶ τὰ ἀπρόοπτα! Μήπως καὶ ἡμεῖς δὲν μετεβλήθημεν ἐν τῷ διαστήματι ἐνὸς μηνός; Ἠθέλωμεν νὰ ζήσωμεν ἐπὶ πολὺ ἔτι ὡς ἄγριοι καὶ νομάδες, νὰ κοιμώμεθα μετὰ τοὺς μανδύας μας, νὰ τρέχωμεν ἐφιπποί, νὰ προχωρῶμεν πάντοτε τρέχοντες ὡς ἐξω φρενῶν εἰς ἀπεράντους πεδιάδας καὶ λέγοντες· «Ἴσως κανεὶς λευκὸς δὲν ἐπάτησεν ἕως τώρα τὴν γῆν ταύτην.» Ναι, ὁ βίος οὗτος ἔχει θέλγητρα τὰ ὁποῖα δὲν γνωρίζομεν εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἄλλ' ὁ φίλος ἡμῶν Φωβὲλ μὲς περιμένει ἀνυπομόνως εἰς Μέλβουρν· ἀναγκαζόμεθα λοιπὸν ν' ἀναχωρήσωμεν. Ἰδοὺ δὲ καὶ τίς ὑπῆρξεν ὁ οἰκοδεσπότης ἡμῶν Κάπελ·

Ἐν ἔτει 1846 τρεῖς ἄνδρες εὐσταθεῖς ἦλθον νὰ κατοικήσωσι παρὰ τὸν Μώρρυ ὅπως βοσκῆσιν τὰς ἀγέλας τῶν εἰς τὰ ἕως τότε παρθένα λειβάδια, ὅπου συνεχῶς ἔπρεπε ν' ἀντικρούωσι τὰς προσβολὰς τῶν Μαύρων, οἵτινες ποτὲ μὲν ἤρχοντο νὰ καύσωσι τὰς καλύβας τῶν τριῶν τούτων ξένων, ποτὲ δὲ ν' ἀρπάσωσι τὰ ζῶα τῶν. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐχώρισαν ἕνα ἀπεράντον διάστημα λειβαδίων πρὸς ἰδίαν κατοικίαν, ὅπου, εἶπον, ἤθελον νὰ κατοικήσωσιν, ἀμυνόμενοι ἐναντίον τῶν αὐτοχθόνων καὶ ἐναντίον παντὸς νεήλυδος. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπαξ διεχώρισαν αὐτὸ εἰδοποίησαν τὴν κυβέρνησιν, ἥτις οὕσα ἰδιοκτῆτις τῆς γῆς τῆς ἀποικίας, πωλεῖ ἢ ἐνοικιάζει αὐτὴν κατὰ θέλησιν. Ὑπάρχουσι λοιπὸν ἐδῶ ἰδιοκτῆται, οἵτινες ἀφ' οὗ γίνωσι τοιοῦτοι δὲν πληρώνουσι πλέον οὐδένα φόρον εἰς τὸ κράτος, καθὼς καὶ ποιμάντορες. Οἱ ποιμάντορες οὗτοι εἶναι ἐνοικιασταὶ τοῦ κράτους, πληρώνουσιν ὀρισμένον ποσὸν κατ' ἔτος καὶ διαρκούντος τοῦ ἐνοικίου ἀπολαμβάνουσι πάντως ὅ,τι εὐρίσκειται εἰς τὴν περιφέρειάν των, δηλαδή τῶν λειβαδίων καὶ τῶν δασῶν, τὸ ἐκ τῶν ὁποίων κέρδος δὲν εἶναι μικρὸν.

Ἄλλ' ἂς ἐπανέλθω εἰς τὰ πρόβατά μου ἢ μᾶλλον εἰς τοὺς βόας μου· οἱ τρεῖς λοιπὸν ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ἐξέλεξαν λαμπρὰν γῆν μετὰ τῶν

δύο ποταμῶν τοῦ Μώρρυ καὶ τοῦ Οὐάλλκουλ, ἦτο μετὰ τὸν δύο θαυμασίων φυσικῶν ὀρίων, δύο πηγῶν πλούτου καὶ ποτίσματος. Τὴν ἐνοικίασαν διὰ δεκατέσσαρα ἔτη, δὲ δι' ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔδιδον εἰς τὴν κυβέρνησιν τὴν μετρίαν ποσότητα τῶν 7,500 φράγκων, τὸ ἐνοίκιον δὲ αὐτῶν διήρκει μέχρι τοῦ 1860 ἔτους. Ἄς ἴδωμεν ἥδη τί ἔκαμεν ὁ φίλος ἡμῶν Κάπελ.

Ἐφθασεν ἐνταῦθα τῷ 1852 καὶ διαπραγματευθεὶς μετὰ τῶν ποιμαντῶρων τούτων, οἵτινες ἐντὸς ἐξ ἔτων εἶχον πλουτίσει, ὑπενόικισεν τὴν γῆν, τὰ ζῶα, τὸ δάσος ἀντὶ 715 χιλιάδων φράγκων· δαπανᾷ δὲ διὰ τοὺς φύλακας, πρὸς οὓς δίδει ἀνὰ 25 φράγκα τὴν ἐβδομάδα καὶ τὴν τροφήν αὐτῶν, 37,500 φράγκα· ἀξιοσημεῖωτον δὲ ὅτι εἰς ἄνθρωπος φυλάττει χίλια ζῶα. Ἄλλ' ἐνταῦθα ὅπου αἱ ἐκτάσεις εἶναι ἴσκι καὶ ὄμαλλαι, ἐὰν δὲν ἔχωσι πρὸς φραγμὸν ξύλα μεταχειρίζονται σύρματα σιδηρᾶ.

Ἐν ὅλοις δὲ αἱ ἐτήσια δαπάναι ἀναβαίνουσιν εἰς 77,875 φράγκα. Ἰδοὺ δὲ καὶ τὰ κέρδη· ὁ Κ. Κάπελ στέλλει ἀνθρώπους κατ' ἔτος, κατὰ τοὺς μῆνας Μάιον, Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὐγουστον καὶ Σεπτέμβριον, εἰς διαφόρους ἀποικίας ἵνα ἀγοράσωσι ζῶα, οὗτοι δὲ, ἀπερχόμενοι εἰς τὰς ἐπαρχίας αἵτινες ὑπέφεραν ἔνεκα ξηρασίας ἀγοράζουσι παρὰ τῶν μικρῶν γεωργῶν, πρὸς πεντήκοντα ἢ ἐξήκοντα φράγκα, ὅσα ἰσχνὰ καὶ νέα ζῶα εὐρίσκουσι. Πρὸ τριῶν χρόνων παραδειγματος χάριν ἠγόρασε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ Κ. Κάπελ 15,000, καὶ τὰ ἐπώλησε πέρυσιν ὅλα παχέα καὶ λαμπρὰ πρὸς 175 φρ. τὸ ἕν· δηλαδή ἐδαπάνησεν 750,000 καὶ ἐκέρδησε 2,625,000 φρ. Ὅποῖον κέρδος ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων μηνῶν!

Αἱ βροχαὶ τοῦ ἔαρος ἀποφασίζουσι περὶ τῆς τύχης τοῦ κτήματος· σήμερον δὲ ἐνῶ σὲ γράφω, εὐρισκόμεθα εἰς τὸν Αὐγουστον, ὅστις ὁμοιάζει πρὸς τὸν ἡμέτερον Ἀπρίλιον. Ὁ πυκνὸς χόρτος δὲν ἔχει ὕψος μεγαλύτερον τῶν δύο δακτύλων, ἀλλὰ εἶναι τόσοσιν πράσινος καὶ τόσοσιν ζωηρὸς, ὥστε νομίζει τις ὅτι εὐρίσκειται εἰς λειβάδιον τῆς Ἀγγλίας· ὅθεν ἐὰν ὁ ἥλιος δὲν γίνῃ πολλὰ καυστικὸς, οὔτε δύο ἔτη θὰ χρειασθῇ ὁ Κ. Κάπελ ἵνα παχύνῃ τὰ νέα ἰσχνὰ ζῶα του.

Ἐχει πρὸς τούτοις ἀγέλην χιλίων δαμάλεων προσδωρισμένην ἰδίως εἰς αὐξήσιν τοῦ εἶδους τούτου καθὼς καὶ ἑκατὸν φορβάδας. Χθὲς ἐθαύμαζον τὴν ὠραιότητα, τὴν εὐρωστίαν καὶ τὸ πλάτος τοῦ στήθους τῶν κερασφόρων τούτων ζώων. Πῶς κατώρθωσες, ἠρώτησα τὸν Κ. Κάπελ, ν' ἀποκτήσῃς τοσαῦτα ὄραϊα κτήνη; Τοῦτο προέρχεται, μοὶ ἀπεκρίθη, ἐκ τοῦ μόνου ἀντιδημοκρατικοῦ μέτρου τὸ ὁποῖον ἔλαβεν ἢ φιλελεύθερος ἡμῶν Κυβέρνησις, ἀπαγορεύσασα τὴν εἰσαγωγὴν ζώων ἀρρένων, τὰ ὁποῖα δὲν ἐβραβεύθησαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἢ τὰς γειτονικὰς ἀποικίας.

Ὅλοι οὗτοι οἱ ἵπποι εἶναι εὐγενεῖς, τῶν ὁποίων ὁ πατήρ εἶχεν ἀξίαν τοικκονταπέντε χιλιάδων φρ. Τὰ πρόβατα, τὰ ὁποῖα εἶδες τρέχοντα εἰς τὰς πεδιάδας, εἶναι μερινοὶ ἀμιγεῖς τῆς Γερμανίας, ἠγοράσθησαν εἰς τὴν Σαξωνίαν κριοὶ ἔχοντες ἀξίαν δώδεκα χιλιάδων φρ. καὶ ἐπὶ τέλους ὅλοι οἱ βόες κατάγονται ἀπὸ τοῦ μεγαλοπρεποῦς ταύρου τὸν ὁποῖον εἶδες προχθὲς περιφερόμενον πλησίον τοῦ Οὐάλλκουλ, ἀγορασθέντος δὲ ἀντὶ εἴκοσι χιλιάδων φρ. ἐν Λονδίῳ ὅπου διαγωνισθεὶς ἐκέρδησε μέγα ἔπαθλον.

Ἐρωτήσαντός μου αὐτὸν πόσας δαμάλεις καὶ βόας θὰ ἔχη τὸ ἔτος τοῦτο, μοὶ ἀπεκρίθη ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ ὀρίσῃ τὸν ἀριθμὸν, διότι πολυάκις πολλὰ τῶν ζώων τούτων ἀποθησκουσιν εἰς τὰ δάση, ἀλλὰ καὶ πολλὰ γεννῶνται χωρὶς νὰ ἔχη εἶδῃσιν· μόλις περὶ τὰ Χριστούγεννα θὰ ἔχη ἀσφαλεῖς εἰδήσεις. Ὑποθέτει μόνον ὅτι θὰ ἔχη ἕως ἑπτὰ χιλιάδας, διότι ἔνεκα τῆς ξηρασίας ἀπωλέσθησαν οὐκ ὀλίγα· ἐλπίζει δὲ ὅτι θὰ πωλήσῃ τὰς ἑπτὰ ταύτας χιλιάδας ἀνὰ διακόσια φράγκα κατὰ κεφαλήν. Καὶ τούτου δοθέντος, θὰ πωλήσῃ τὴν ἰδιοκτησίαν του καὶ θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Τὸ παρελθὸν ἔτος, προσέθετο, μοὶ προσέφερον 2,250,000 φράγκων ἀλλ' ἀπεποιήθη· ἐφέτος ὅμως ἐλπίζω ὅτι θὰ λάβω 750 χιλιάδας περισσότερον.

Ἄλλὰ, φοβούμενος μὴ σὲ βαρύνῃ ἢ περιγραφῇ τοιοῦτων ἀριθμῶν, δὲν προχωρῶ· ἐνθυμοῦ μόνον ὅτι εἶναι κύριος 15,000 βοῶν, ἐνοικιαστῆς 715 τετραγώνων χιλιομέτρων, ἦτοι ἐκτάσεως διπλῆς τοῦ νομοῦ τοῦ Σηκουάνα καὶ μὴ ληθμόναι ὅτι εἰς τὸν ἕκτακτον τοῦτον τόπον εὐρίσκονται ἄνθρωποι κύριοι περιουσίας τρεῖς καὶ τετράκις μεγαλητέρας τῆς τοῦ Κ. Κάπελ.

Ἐπεται συνέχεια.

N.

Εἰς ἐν ταῖς ἀρχαίαις ἀθηναῖς γάμος

Ὁ Ξενοφῶν, ὁ ἑγγονος Εὐρυπίδου τοῦ ποιητοῦ, ἦτο χρηστὸς νέος καὶ κατήγετο ἐκ καλῆς τῶν Ἀθηνῶν οἰκογενείας. Ὁ πατήρ αὐτοῦ ἦτο τριήραρχος καὶ φίλος τοῦ περιφήμου στρατηγοῦ Κόνωνος. Καίτοι εὐπορὸς, ἦτο φειδωλὸς μὲν εἰς ἑαυτὸν, ἀφειδῆς δὲ εἰς τὰς δημοσίας τῆς πόλεως λειτουργίας. Οὐ μόνον δὲ ἵππους ἐκέκτητο λαμπροῦς, ἀλλὰ καὶ ἀθλητὰς καὶ ἐνίκησεν εἰς τὰ Ἰσθμια καὶ Νέμεα, ὥστε καὶ ἡ πόλις ἐκηρύχθη καὶ αὐτὸς ἐστεφανώθη. Φρόνιμος ἄνθρωπος δὲν ἐπεθύμησε νὰ λάβῃ πολὺφερνον σύζυγον, ἐνῶ ἦτο τότε περιζήτητος γαμβρὸς, διότι δὲν ἤθελε νὰ γείνη τῆς προικὸς δούλος, ἀλλὰ προσέτιμησε τὴν θυγατέρα Ξενοφῶντος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Εὐρυπίδου. Ἐκ τοῦ γάμου τούτου ἔσχε δύο θυγατέρας καὶ υἱὸν τὸν Ξενοφῶντα. Καίτοι δὲ πλούσιοι γαμβροὶ ἐζήτουν ἀπρόικους τὰς θυγατέρας του, δὲν ἔδωκεν ὅμως αὐτὰς, ἀλλὰ τὴν

μὲν τῇ συστάσει τοῦ Κόνωνος ἔδωκεν εἰς Ἀριστοφάνη τὸν υἱὸν τοῦ Νικοφῆμου, τὴν δὲ εἰς Φιλόμηλον τὸν Παιανίαν, χρηστὸν πολίτην, ἐπιδοῦς ὡς προῖκα 40 μνᾶς. Ὁ Ξενοφῶν τοιοῦτου τυχὼν πατὴρ εἶχεν ἐκπαιδευθῆ καλῶς, ὅπως ἐξεπαιδεύοντο οἱ ἐλεύθεροι τότε πολῖται. Μακρὸν τῶν βραδιουργῶν καὶ τῶν ἄλλων πολιτικῶν παθῶν, διῆγεν ἐντιμον καὶ ἡσυχον βίον καὶ ἐξεπλήρου καλῶς τὸ πρὸς τὴν πολιτείαν αὐτοῦ καθῆκον.

Ἄλλὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς ἐπῆλθον δυστυχήματα εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς ἀδελφῆς τοῦ Ξενοφῶντος, διότι ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ Ἀριστοφάνης καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ Νικόφημος ἐφονεύθησαν ἄκριτοι ὑπὸ τοῦ δήμου, διαβληθέντες ἐπὶ προδοσίᾳ, τὰ δὲ κτήματα αὐτῶν ἐδημεύθησαν. Ἡ σκληρὰ αὕτη καὶ ἄδικος τιμωρία, τοῦ νὰ στερωθῇ γυναῖκα καὶ ἀθῶα τέκνα τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου, δὲν ἦτο ἀσυνήθης ἐν τῇ ἐποχῇ ταύτῃ ἐν Ἀθήναις. Οἱ δημαγωγοὶ ἐσυκοφάντων τοὺς πλουσίους πολυάκις, ὅπως αὐξήσωσι τὴν ἰδίαν ἑαυτῶν περιουσίαν καὶ διανέμοντες χρήματα εἰς τὸν λαὸν κατορθῶσι τοὺς ἰδίους ἐκυτῶν σκοπούς. Ἄλλὰ δὲν ἤρκεσε μόνον τοῦτο· ἡ περιουσία τοῦ Νικοφῆμου καὶ Ἀριστοφάνους δὲν ἦτο ἱκανή, ὥστε νὰ πληρωθῇ ἡ ζημία, καὶ οἱ κατήγοροι ἐστράφησαν καὶ κατὰ τοῦ γυναικῶν δέλφου τοῦ Ξενοφῶντος. Καὶ ὅμως ὁ Ξενοφῶν δὲν ἀρῆκε νὰ λιμοκτονήσῃ ἢ ἀδελφῇ καὶ τρία ἀνήλικα ὄρφανὰ, ἀλλὰ καὶ ταῦτα διέθρεψε καὶ κατὰ τῶν κατηγορῶν του μόνος ἀντεπεξῆλθε καὶ τὴν περιουσίαν του διέσωσε.

Τοιοῦτος ἦτο ὁ Ξενοφῶν. Ἄλλ' ἂς ἐπανέλθωμεν ἥδη εἰς τὴν νεανικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν καὶ ἂς ἴδωμεν, ποῖαν αὐτὸς ἐξέλεξατο ὡς μέλλουσαν τοῦ βίου του σύντροφον. Ἀφοῦ ἐγένετο 28 ἔτων τὴν ἡλικίαν, ἐσκέφθη ὁ πατήρ νὰ τὸν νυμφεύσῃ· διότι καὶ αἱ ἀδελφαὶ του εἶχον ἤδη ὑπανδρευθῆ καὶ ἡ μήτηρ του, γραιὴ ἤδη, δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ διοικῆ καλῶς τὸν οἶκον.

Ἔθος δὲ ἦτο τότε οἱ μὲν νέοι νὰ νυμφεύωνται ἀπὸ τοῦ 24-26 ἔτους τῆς ἡλικίας των, αἱ δὲ νέαι ἀπὸ τοῦ 16-18. Ἐν γένει δὲ ἡ σύζυγος ἔπρεπε νὰ ἦνε πολὺ νεώτερα τοῦ ἀνδρὸς, ἵνα μὴ ἢ ταχύτερον παρακμάζουσα γυνὴ ἐπιφέρῃ δυσχερέστους εἰς τὴν συζυγικὴν εὐδαιμονίαν συνεπειάς·

Κακὸν γυναῖκα πρὸς νέαν ζευξαί νεόν μακρὸν γὰρ ἰσχυρὸς μᾶλλον ἀρρένων μένει, θήλεια δ' ἦδη θᾶσσον ἐκλείπει δέμας.

Ὅπως δὲ σήμερον οὕτω καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα οἱ γονεῖς ἐφρόντιζον νὰ ὑπανδρεύωσι τὰς κόρας των νέας, διότι ἄλλως ἐκινδύνευον νὰ μένωσιν ἄγαμοι. Ἡ Λυσιστράτη ἐν Ἀριστοφάνει παραπονεῖται ὅτι τῆς γυναικῆς ὁ καιρὸς εἶνε μικρὸς, καὶ τούτου μὴ πιλᾶθηται·

Οὐδεὶς ἐθέλει γῆμαι ταύτην· ὅτενομένη (προφητεύουσα) δὲ κάθηται.

Δὲν ἦτο δὲ ἡ διοίκησις τοῦ οἴκου μόνη ἡ αἰτία τοῦ γάμου τοῦ Ξενοφώντος, ἀλλὰ καὶ ἡ πολιτεία πρὸς ἰδίαν ἑαυτῆς διατήρησιν ἀπῆται παρὰ τοῦ πολίτου τὸν γάμον· διὸ παρὰ ταῖς Ἑλλησιν ἐθεωρεῖτο θεσμὸς πολιτικὸς οὗτος, προωρισμένος καὶ εἰς τὴν πόλιν νὰ παρέχη πολιτίαν καὶ τοῦ οἴκου καὶ τῆς οὐσίας ἐπιμελητάς. Ἐπειτα δὲ καὶ οἱ Θεοὶ ἀπῆτουν ἀπογόνους πατρὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα ἀνθ' ἑαυτοῦ καταλίπη αὐτῶν θεραπευτήν, καὶ ἡ οἰκογένεια, ὅπως μὴ ἐξερημωθῆ ὁ οἶκος, καὶ ὑπάρχη τις, ὅστις ὤφειλε νὰ προσφέρῃ αὐτοῖς τὰ νομιζόμενα.

Ἐκ πάντων λοιπὸν τούτων ἀπεφάσισεν ὁ πατήρ νὰ νυμφεύσῃ τὸν υἱὸν του· διότι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὁ πατήρ ὤφειλε νὰ εὔρη τὴν νύμφην· ὁ ῥωμαντικὸς ἔρωσ δὲν ἦτο τόσον γνωστὸς τότε. Αἱ παρθέναι κεκλεισμέναι ἐν τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ δὲν ἦσαν τόσον δραταὶ καὶ μόνον ἐν πανηγύρεσι καὶ ἐν ἄλλαις δημοτελέσιν ἐσοταῖς εὕρισκον εὐκαιρίαν νὰ ῥίψωσι βλέμμα τι ἐπὶ τινος νέου. Οὕτω λοιπὸν πολλάκις ὁ νέος ἐλάμβανε σύζυγον χωρὶς ποτε νὰ τὴν ἴδῃ πρότερον, καὶ χωρὶς νὰ ἔχη τὴν ἐλαχίστην πρὸς αὐτὴν κλίσιν. Ὁ Πάμφιλος παρὰ Τερεντίου παραπονεῖται ὅτι ἀναγκάζεται νὰ νυμφευθῆ τέρας, ὅπερ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ θωπεύσῃ. Ὡς δὲ συχνάκις συμβαίνει νῦν, οὕτω καὶ τότε ὁ πατήρ ἠναγκάζετο πολλάκις νὰ νυμφεύσῃ τὸν υἱὸν, ὅπως δώσῃ πέραις εἰς τὰς ἀκολασίας του, οὗτος δὲ ἐλάμβανε τὴν γυναικᾶ ὡς τιμωρίαν, οὕτως εἶπεν, διὰ τὰς προτέρας αὐτοῦ παρεκτροπὰς. Ὁ Χαρμίδης παρὰ Πλάτωνα ἀδιαφορεῖ καὶ ἂν ὁ πατήρ του τῷ ἄγει ἐκείτων συζύγους διὰ τὰ ἀμαρτήματά του, τὸ νὰ νυμφεύῃ δὲ διὰ τοιοῦτον λόγον ὁ πατήρ τὸν υἱὸν κατέστη μεταγενεστέρως παρομιώδης φράσις ἐπὶ τῶν κακοτρότων παιδῶν.

Γάμον σοὶ δίδωσιν ὁ πατήρ;
τί γὰρ ἠδίκησας ἵνα καὶ πεθῆθῃς;

Ἀλλὰ καὶ ἡ παρθένος σπανιώτατα ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἠρωτᾶτο, ὁ πατήρ δὲ ἢ ὁ κηδεμὼν ὠρίζεν αὐτῇ τὸν μέλλοντα σύντροφον.

Ὁ πατήρ τοῦ Ξενοφώντος μέλλον ἦδη νὰ ἐκλέξῃ τὴν νύμφην ὡς σπουδαιότατον ἐθεώρησε κατὰ πρόωτον νὰ ἦνε αὐτῇ ἀστὴ, διότι ὁ μετὰ μετοίκου ἢ ξένης ἐν γένει γάμος δὲν ἐθεωρεῖτο νόμιμος καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ τέκνα δὲν ἠδύνατο νὰ ἦνε πολῖται. Ἐπειτα δὲ ἡ οἰκογένεια αὐτῆς νὰ ἦνε ἐντιμὸς καὶ ἰσότημος καθ' ὅλα τῆ τοῦ γαμβροῦ. Μῆτε εὐγενεστέρως μῆτε πλουσιωτέρως ὤφειλε νὰ ἦνε, καὶ «τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα» κατέστη σοφὴ γνώμη, διότι κατὰ τοὺς ἀρχαίους οἱ ἑαυτῶν κρείττους λαμβάνοντες οὐ τῶν γυναικῶν ἀνδρες, ἀλλὰ τῶν προικῶν δούλοι λαμβάνουσι γινόμενοι. Πλάτωνος ὁ κωμικὸς παρέχει ἡμῖν σαφῆ τῶν μὴ ἰσοτίμων γάμων εἰκόνα ἐν τινι τῶν κωμωδιῶν του, ἐν ἧ ὁ φιλάργυρος Εὐκλείων πρὸς τὸν ζήτοῦντα τὴν θυγατέρα του πλούσιον Μεγά-

δωρον ἐκφέρει τοὺς ἐξῆς ἀγροίκους μὲν, ἀλλὰ λίαν ἐκφραστικὸς λόγους·

Σὺ, Μεγάδωρε, εἶσαι πλούσιος καὶ δραστήριος ἄνθρωπος, ἐγὼ δὲ πτωχὸς, πτωχότατος.
Ἐάν τὴν κόρην μου δώσω εἰς σέ, σὺ θὰ ἦται βοῦς, ἐγὼ δὲ ὄναριον.

Ὅπου μετὰ σοῦ ζευγθῶ, καὶ δὲν θὰ δυνηθῶ ἐξ ἴσου νὰ φέρω τὸ φορτίον, θὰ τὸ ῥίψω εἰς τὸν βόρβορον, σὺ δὲ οὐδαμῶς θὰ φροντίζῃς περὶ ἐμοῦ.
Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν ἐγεννήθη τιοιοῦτος, πρὸς σέ μὲν θὰ ἦμαι ἄνισος, εἰς τὸ γένος μου δὲ θὰ ἦμαι καταγέλαστος.
Ἐν οὐδετέρῳ τόπῳ πρέπει νὰ ἔχω ἀσφαλῆ σταυλόν, ὅταν πρόκηται νὰ φάγω.

Διότι ἄλλως οἱ μὲν ὄνοι θὰ μὲ δάκνωσιν, οἱ δὲ βόες θὰ μὲ κεραιτίζωσιν· ὥστε μέγας κίνδυνος εἶνε ἀπὸ τῶν ὄνων νὰ μεταβῆ τις εἰς βόας.

Ἀλλὰ καὶ ἄπροικος ὅλως διόλου δὲν ἔπρεπε νὰ ἦνε ἡ σύζυγος, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἦτο εὐκόλος καὶ ὁ χωρισμὸς. Ἡ προῖξ ἀπετέλει πάντοτε δεσμὸν τινὰ τοῦ γάμου, διότι ἐν περιπτώσει διαζυγίου ὁ σύζυγος ὤφειλε νὰ τὴν ἀποδώσῃ. Ἐνεκα τούτου καὶ αἱ θυγατέρες ἀπόρων, ἀλλ' εὐεργεσίας παρσχόντων τῇ πολιτείᾳ ἀνδρῶν, συχνάκις ἐπροικίζοντο ὑπὸ αὐτῆς τῆς πόλεως.

Τοῦ πατρὸς λοιπὸν τοῦ Ξενοφώντος τὸ βλέμμα ἐστράφη ἐπὶ τὸν οἶκον Κριτοδήμου τοῦ ἐξ Ἀλωπεκῆς, ὅστις καὶ φίλος του ἦτο καὶ σώφρων καὶ ἐντιμὸς πολίτης ὑπῆρξε καὶ γενναίως ὑπὲρ τῆς πατρίδος πολεμήσας ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐν Ἑλλησπόντῳ ἐφρονεῦθη. Οὗτος εἶχε θυγατέρα καλουμένην Πραξινόην, ἣν βεβαίως δὲν εἶχεν ἴδει ὁ Ξενοφών, ἀλλ' ὡς ὁ πατήρ του ἦκουε καὶ ἐγίνωσκε συνάμα ὅτι ἡ μήτηρ ἦτο χρηστή καὶ καλὴ οἰκοδέσποινα, ἠδύνατο νὰ ἐλπίζῃ ὅτι καὶ ἡ θυγάτηρ θὰ ἦνε τοιαύτη. Ἡ Πραξινόη ἦτο δεκαεξάετις καὶ ἐπομένως ὠριμος ἦδη πρὸς γάμον. Ἐν Ἀθήναις καὶ πρὸ τοῦ 13 ἔτους ὑπανδρεύοντό τινες, ἂν δὲν ἦσαν ἔτι ἐν τῇ τάξει τῶν Ἀρκτων. Αἱ Ἀττικαὶ κόραι οὐτε πρεσβύτεραι τῶν δέκα ἐτῶν οὐτε νεώτεραι τῶν πέντε κροκωτῶν ἱμάτιον ἠμφιεσμένοι ἤγοντο ὑπὸ τῶν μητέρων των κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς Ἀρτέμιδος εἰς Βραυρώνια καὶ ἐνταῦθα μετὰ τὰς συνήθεις ἱεροτελεστίας ἀφιεροῦντο τῇ θεᾷ ἐπὶ πέντε ἔτη. Αἱ τῇ θεᾷ λοιπὸν ἀφιερωμέναι ἦδη παρθέναι, Ἀρκτοὶ καλούμεναι, δὲν ἠδύνατο νὰ συνοικίσωσιν ἀνδρῶν πρὸ τῆς παρελεύσεως τῶν πέντε ἐτῶν. Ὁ πατήρ λοιπὸν τοῦ Ξενοφώντος τῇ συμβουλῇ καὶ τῆς συζύγου του ἀπεφάσισε νὰ συζεύξῃ τὸν υἱὸν του μὲ τὴν θυγατέρα Κριτοδήμου, ὅστις καὶ εὐχαρίστως ἀπεδέξατο τὴν πρότασιν, διότι καὶ τὴν χρηστότητα τοῦ γαμβροῦ ἐγίνωσκε, καὶ τῆς θυγατρὸς του τὴν ἀποκατάστασιν δὲν ἤθελε πλεον ἐπὶ πολὺ νὰ ἀναβάλῃ.

Ἐν ὠρισμένη ἡμέρᾳ ἐτελέσθη ὁ ἀρραβὼν (ἐγγύησις), καθ' ἣν ἐγένοντο τὰ συμβόλαια καὶ ὠρίσθη ἡ προῖξ. Ἡ νομικὴ αὕτη πράξις δὲν ἔπρε-

πε νὰ παραμεληθῆ, διὰ τὸ ἦνε ἔγκυρος ὁ γάμος. Ἡ ἔλλειψις τοῦ τύπου τούτου ἀπέκλειε τὰ ἐκ τοιοῦτου γάμου γενόμενα τέκνα ἀπὸ τῆς Φρατρίας τοῦ πατρὸς καὶ ἀπὸ πάσης ἄλλης κληρονομικῆς ἀπαιτήσεως. Ἡ προῖξ, ἣτις δὲν ἠδύνατο νὰ ἦνε κατωτέρα τοῦ δεκάτου τῆς περιουσίας τοῦ πατρὸς, συνίστατο εἰς μετρητὰ χρήματα, εἰς ἱμάτια καὶ κοσμήματα, καὶ εἰς δούλους, καὶ παρεδίδοτο εἰς τὸν ἄνδρα οὐχὶ ὡς ἰδιοκτησία, ἀλλὰ πρὸς κάρπωσιν. Πρὸς τούτοις δὲ ἔφερον ἡ γυνὴ καὶ τινὰ ἀκόμη ἄλλα δωρήματα ἐκ τῆς οἰκίας τῆς, ἅτινα ἐθεωροῦντο μὲν ὡς ἰδίᾳ ἑαυτῆς περιουσία, δὲν ἠδύνατο ὅμως ἐλευθέρως νὰ διαθέσῃ, διότι κατὰ τὸν νόμον γυναικὶ δὲν ἦτο ἐπιτετραμμένον πέρα μεδίμνου νὰ συναλλάσσῃται. Ἀπὸ τῶν ὁμηρικῶν χρόνων μετεβλήθησαν τὰ κατὰ τὸν γάμον, διότι ἐνῶ ἦδη ὁ πατήρ ἐδίδο προῖκα τῇ θυγατρὶ, τότε ὁ νέος ὤφειλε νὰ δώσῃ εἰς τὸν πατέρα τῆς νύμφης. Ἀλλὰ καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἀπαντῶσιν ἀρχαὶ προικῆς, καθόσον ὁ πατήρ μέρος τῶν δωρομένων αὐτῷ ἐδίδο πάλιν εἰς τὴν θυγατέρα του.

Μακροχρόνιος ἀρραβὼν ἐν Ἀθήναις δὲν ἦτο συνήθης. Ὀλίγον μετὰ τὴν ἐγγύησιν ἐτελείτο ὁ γάμος. Αἱ προπαρσκευαὶ τῆς προικῆς δὲν ἀπῆτουν πολὺν χρόνον, διότι, ὅπως τῶρα ἐν τοῖς χωρίοις, οὕτω καὶ τότε τὰ ἱμάτια καὶ λοιπὰ σκεῆθ' εἶχον ἦδη πρὸ πολλοῦ ἔτοιμα. Ὁ μεταξὺ Ἰκνουαρίου καὶ Φεβρουαρίου χρόνος, ὁ Γαμηλίων λεγόμενος μὴν, ἦτο συνήθως ὠρισμένος πρὸς τέλει τῶν γάμων. Κατ' αὐτὸν λοιπὸν τὸν μῆνα ὠρίσθη καὶ ὁ γάμος τοῦ Ξενοφώντος. Μίαν ἢ περισσότερας ἡμέρας πρὸ τοῦ γάμου ἐγίνοντο ὑπὸ τῆς νύμφης καὶ τῶν γονέων τῆς ὡς καὶ ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ καὶ τῶν οἰκείων του θρησκευτικαὶ τινες θυσίαι καὶ ἐσοταί, τὰ προτέλεια καλούμενα, διότι καίτοι ὁ γάμος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις δὲν ἦτο θρησκευτικὸς τις θεσμὸς, καὶ οὐδεμίᾳ ἱερατικῇ λειτουργίᾳ ἐγίνετο, οὐχ ἦττον ἀνεγνώριζον καὶ τότε ὅτι οὗτος ἔδειτο τῆς θεῆς εὐλογίας. Ἡ θυσία ἐγίνετο τοῖς γαμηλίοις Θεοῖς, ἰδίως δὲ τῇ γαμηλείᾳ ἢ τελείᾳ Ἡρᾷ, τῷ τελείῳ Διὶ, τῇ Ἀρτέμιδι καὶ ταῖς μοῖραις. Ἐν τῇ πρὸς τὴν Ἡραν θυσίᾳ ἡ χολὴ τοῦ ἱερείου δὲν ἐτίθετο ἐπὶ τοῦ βωμοῦ οὔτε συνεκαίετο τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ἐχώννυτο ἢ ἀπερρίπτετο, ὡς σύμβολον ὅτι ἡ δορὴ καὶ ἡ πικρία ἔπρεπε νὰ ἦνε μακρὰν τῶν συζευγνυμένων.

Ἐν Ἀθήναις ἡ νύμφη ἤγετο ὑπὸ τῶν γονέων τῆς εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ ἐνταῦθα ἔθουε τῇ πολιάδι Ἀθηνᾶ, καὶ ἐζήτει τὴν εὐλογίαν τῆς θεᾶς. Ἀλλαχοῦ, ἄλλοι ἐτιμῶντο θεοὶ καὶ ἄλλα ἔθιμα ἐπεκράτουν. Ἐν Τροιζίνι π. χ. αἱ νύμφαι ἀφιέρουν τῇ Ἀθηνᾶ καὶ τῷ Ἡρωὶ Ἴππολύτῳ τὴν ζώνην των, ἐν δὲ Μεγάροις τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς των τῇ Ἰφινόῃ, τῇ ὡς παρθένῳ θανούσῃ θυγατρὶ τοῦ βασιλέως Ἀλακθίου, καὶ χορὸς πρὸ

τοῦ μνήματος αὐτῆς προσέφερον. Ἐν τῇ Τρωάδι ἐλούοντο αἱ νύμφαι πρὸ τοῦ γάμου ἐν τῷ Σκαμάνδρῳ καὶ ἔλεγον· λάβε μου, Σκάμανδρε, τὴν παρθενίαν.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου αἱ θύραι τῶν οἰκιῶν τῆς νύμφης καὶ τοῦ γαμβροῦ ἦσαν ἐστεμμέναι δι' ἐλαίας καὶ δάφνης. Τὴν πρῶταν ἐλούοντο οἱ νυμφῖοι, κατ' ἀρχαίον δὲ ἔθος ἐν Ἀθήναις τὸ ὕδωρ ἐφέρετο ὑπὸ παρθένου συγγενοῦς ἐκ τῆς Καλλιρρόης.

Μετὰ τὸ λουτρὸν ἔπρεπε νύμφη τε καὶ νυμφῖος νὰ κοσμηθῶσιν. Ὁ Ξενοφών ἐνεδύθη τὸν λευκὸν χιτῶνα ἐκ λεπτοῦ μιλησίου ἐρίου καὶ χιονόλευκον ἱμάτιον, ὅπερ διὰ τὴν τελετὴν ἐξελέγη ἄνευ τῆς συνήθους παρυφῆς. Ὁ δούλος ὑπέδουσε τοὺς πόδας τὰ κομψὰ πέδιλα, ὧν ὁ ἐρυθροῦς ἱμάς συνεκρατεῖτο διὰ χρυσῶν περονῶν. Ἡλείφθη διὰ πολυτίμου ἐλαίου, ὅπερ ἄλλως δὲν ἐσυνεθίζε, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του στέφανον ἐκ κλώνων μύρτου καὶ ἴων. Οὕτω κεκοσμημένος ἐπορεύθη μετὰ τῶν φίλων καὶ συγγενῶν του εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης, ἔνθα κατ' ὀλίγον προσήλθον πλείστοι τῶν προσκεκλημένων ξένων. Δὲν δυνάμεθα νὰ περιγράψωμεν τὰ πολυτίμα ἱμάτια, δι' ὧν ἡ Πραξινόη ὑπὸ τῆς θεραπεινίδος αὐτῆς καὶ τῆς μητρὸς ἐν εὐδύσῳ δωματίῳ ἐνεδύθη, τὰ χρυσῶν πεποικιλμένα σάνδαλα μετὰ λευκῶν ἱμάντων περὶ τοὺς πόδας, τὸν ποικίλον κόσμον ἐκ χρυσοῦ καὶ μαργαριτῶν καὶ πολυτίμων λίθων περὶ τὸν βραχίονα, τὸν τράχηλον καὶ τὴν βοστρυχώδη κεφαλὴν, ἅτινα ἐπέτεινον τὴν λάμψιν τῆς νεανικῆς αὐτῆς καλλονῆς. Ἀφοῦ τέλος ἡ θεράπεινα ἐπὶ τοῦ τῆς κεφαλῆς ἄκρου ἐστήριξε διὰ χρυσῶν περονῶν τὸν νυμφικὸν πέπλον, προσέμενεν ἐν τῷ δωματίῳ τῆς.

Οἱ κεκλημένοι, οἵτινες ἐνταῦθα ὤφειλον νὰ ἦνε καὶ μάρτυρες τοῦ γάμου, ἦσαν οἱ πλησιέστατοι φίλοι καὶ συγγενεῖς ἀμφοτέρων τῶν οἰκῶν, ἐν ὅλῳ τριάκοντα, διότι ἐν Ἀθήναις πέραν τοῦ ἀριθμοῦ τούτου δὲν ἠδύνατο νὰ προσκαλέσωσιν εἰς γάμον. Μεταξὺ τῶν κεκλημένων ἦσαν καὶ γυναῖκες, αἵτινες εἰς τὸ συμπόσιον τῶν ἀνδρῶν δὲν ἐλάμβανον μέρος, ἀλλ' οὐχ ἦττον μετὰ τῆς κεκαλυμμένης νύμφης ἐκάθηντο παρὰ τράπεζαν τινὰ μακρὰν τῶν ἀνδρῶν. Πρὶν ἀρχίσῃ τὸ γαμήλιον δεῖπνον, ἐγίνοντο ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς τῆς νύμφης θυσία καὶ λοιπαὶ θρησκευτικαὶ ἐθιμοτυπία, περὶ ὧν ὀλίγιστα γνωρίζομεν. Ἐν τῷ δείπνῳ ὁ ἐκ σησάμου πλακοῦς κατεῖχε τὸ σπουδαιότερον μέρος, διότι ἡ σήσαμος ἔνεκα τῶν πολλῶν σπυριδῶν ἦτο τὸ σύμβολον τῆς γονιμότητος. Συμβολικὴν σημασίαν εἶχεν ἔτι καὶ τοῦτο, ὅτι διαρκούντος τοῦ δείπνου παῖς, ἔχων ἔτι ἀμφοτέρους τοὺς γονεῖς, ἐστεμμένος ἀκάνθαις μετὰ δρυῖνων καρπῶν λίκνον ἄρτων πλήρες περιφῶρον ἔλεγεν· ἐφυγον κικλὸν, εὖρον ἄμεινον. Ἐσήμαινον δὲ διὰ τούτου

ὅτι ἀπέβαλον τὴν ἀγρίαν καὶ παλαιὰν δίαιταν, εὐρήκασιν δὲ τὴν ἡμερον τροφήν.

Ἄμα τῇ ἐσπέρᾳ ἡ κεκαλυμμένη καὶ μυροβόλος νύμφη ἤγετο ἐν πομπῇ ἀπὸ τῆς πατρικῆς οἰκίας εἰς τὴν τοῦ γαμβροῦ. Ἡ μήτηρ τῆς νύμφης παρὰ τὴν ἐστίαν παρεδίδου αὐτὴν τῷ νυμφίῳ, ὅστις μετὰ τοῦ παρανύμφου ἢ παρόχου στενωτάτου φίλου ὠδήγει αὐτὴν εἰς τὴν πρὸ τῆς οἰκίας ἰσταμένην καὶ ὑπὸ ἡμιόνων ἢ ἵππων ἢ βοῶν συρομένην ἀμαζάν, ἐφ' ἧς αὕτη ἐκάθητο μεταξὺ τῶν δύο νέων ἀνδρῶν. Τότε ἤναπτεν ἡ μήτηρ παρὰ τὴν ἐστίαν τὴν γαμήλιον δᾶδα καὶ ἠκολούθει τὸ ὄχημα, κατόπι δὲ αὐτῆς καὶ ἡ λοιπὴ πολυάριθμος συνοδία λαμπαδηφοροῦσα καὶ ἐστεμμένη, ἧς οἱ ἄνδρες πάντες ἦσαν λευκὰ ἱμάτια ἐνδεδυμένοι. Καὶ αἱ θεράπαιναι δὲ τῆς νύμφης ἠκολούθουν. Ἦδη ἤγειτο τῆς ἀμάξης ὁ προηγητής, καὶ ὑπὸ τοὺς ἤχους τῶν αὐλῶν καὶ τῆς κιθάρας καὶ τὸ ἄσμα τοῦ ὑμεναίου, οὗτινος αἱ ἱλαραὶ μελωδίαι ἀνεμιγνύοντο μὲ λιπαροῦς ἤχους τὸ φθαρτὸν τῆς νεανικῆς ἀκμῆς ὑποσημαίνοντας, διήρχετο ἡ πομπὴ διὰ τῶν ὁδῶν, ὑπὸ τῶν εὐχῶν τῶν συναντώντων προπεμπομένη. Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ γαμβροῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ ὑπέδεχετο παρὰ τὴν θύραν μετὰ λαμπάδων τὸν τε νυμφίον καὶ νύμφην καὶ εἰσήγεν αὐτοὺς ἐντός. Ὡς αἴσιος οἰωνός καὶ ὡς πρόσρησις ἐν τῷ κύκλῳ τῶν συνοίκων ἐθεωρεῖτο καὶ τὸ ἔθιμον, ὅτι τῆς νύμφης κατέχεον λιχνεύματα καὶ καρπούς ὡς καὶ μικρὰ νομίσματα. Συχνάκις καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ νυμφίου παρείχετο καὶ ἕτερον δαίπνον, οὐ μεταίχον οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι, οἵτινες κατὰ τὸ πρῶτον δὲν ἠδύνατο νὰ προσκληθῶσιν. Ἐκαστοτε δὲ ἡ εὐθυμία παρετείνετο μέχρι βαθείας νυκτός.

Συχνάκις ἡ νύμφη ἐπορεύετο καὶ πεζῇ εἰς τὸν αἶκον τοῦ μέλλοντος αὐτῆς συζύγου. Ἐὰν ὁ νυμφίος εἶχε πρότερον νυμφευθῆ ἦτο δὲ ἤδη χῆρος, δὲν ἠδύνατο τότε αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ ἀποκομίσῃ τὴν νύμφην ἐκ τοῦ πατρικοῦ οἴκου, ἀλλὰ φίλος ὡς νυμφαγωγὸς ἔφερεν, ὁ δὲ νυμφίος ὑπέδεχετο αὐτὴν εἰς τὸ κατώφλιον τοῦ οἴκου του.

Περὶ μέσας νύκτας ἡ νυμφεύτρια, συγγενῆς τις καὶ προβεβηκυῖα τὴν ἡλικίαν ὑπὸ τῶν γονέων τῆς νύμφης πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον παρακληθεῖσα, ἔφερε τὴν νύμφην εἰς τὸν ὑπ' αὐτῆς ἐσκευασμένον καὶ κεκοσμημένον θάλαμον, ὅπως τὴν παραδώσῃ εἰς τὸν γαμβρόν. Πρότερον κατὰ τὸν Σαλώνιον νόμον ἠσθίετο ὑπὸ τῆς νύμφης κυδώνιον, σύμβολον καὶ τοῦτο, ὡς τὸ σῆσαμον, συζυγικῆς εὐλογίας. Πρὸ τοῦ γαμηλίου θαλάμου ἐξέδου ὑπερον, ὡς καὶ ἡ νύμφη ἔφερε φρούγετρον, σημεῖον μελλούσης οἰκιακῆς αὐτουργίας. Πρὸ τῆς θύρας ἐφύλαττε φίλος τις τοῦ γαμβροῦ, ἵνα ἀπέργῃ τὰ νεανικά σκόμματα, ἅτινα τυχὸν θὰ ἐλέγοντο ὑπὸ τῶν ξένων. Χαρὸς ἐκ παρθένων ἤδη πρὸ τῆς θύρας τοῦ θαλάμου τὸ πρὸς

αὐλὸν ἢ κιθάραν γαμήλιον ἄσμα, ὅπερ πρὸς διαφορὰν τοῦ ἐν τῇ πομπῇ ἀδομένου Ὑμεναίου ἐκαλεῖτο ἐπιθαλάμιον. Τοιοῦτον ἐπιθαλάμιον ἄσμα σώζεται ἡμῖν παρὰ Θεοκρίτῳ, τὸ γνωστὸν Ἑλένης ἐπιθαλάμιος.

Τὴν ἀκόλουθον τοῦ γάμου, τὴν ἐπαύλιον καλούμενην ἡμέραν, οἱ νεόγαμοι ἐλάμβανον παρὰ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων δῶρα, τὰ ἐπαύλια, φερόμενα παρὰ τοῦ τῆς νύμφης πατρὸς ἐν πομπῇ. Παις ἤγειτο ἔχων χλανίδα λευκὴν καὶ λαμπάδα καιομένην, ἔπειτα παῖς ἕτερος καινηφόρος, εἶτα λοιπαὶ φέρουσαι λεκανίδας, σμήγματα, φορεῖα, κτένας, κοίτας, ἀλαβάστρους, σανδάλια, θήκας, μύρα, νίτρα, μυράλειπτρα, ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν προῖκα τῷ νυμφίῳ. Τὴν δευτέραν ἡμέραν, ἀπαυλίαν καλουμένην, ὁ γαμβρὸς μετέβαινε εἰς τὸν οἶκον τοῦ πενθεροῦ, καὶ ἐνταῦθα, μακρὰν τῆς συζύγου, διέτριβεν. Ἐκεῖ πέμπεται αὐτῷ παρὰ τῆς νύμφης ὡς δῶρον χλανίς, ἀπαυλιστηρία καλουμένη, καὶ κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν λαμβάνει παρ' αὐτοῦ δῶρα, ἀνακαλυπτῆρια καλούμενα, διότι ἀπὸ τοῦδε αὕτη ἐμφανίζεται ἄνευ πένου, ὅν ἀφιέρου πιθανῶς τῇ Ἠρᾷ. Κατὰ τινὰ τῶν προσεχῶν ἡμερῶν ἔπρεπεν ὁ γαμβρὸς ν' ἀναγγεῖλῃ τὸν γάμον του εἰς τοὺς φράτοράς του καὶ παρ' ἐκείνου ν' ἀπογραφῆ, καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἔθουε καὶ παρετίθει συμπόσιον. Ἡ παράλειψις τοῦ τύπου τούτου παρεῖχεν ἀμφιβολίας εἰς τὸ νόμιμον τοῦ γάμου. Καὶ ἐν τῷ οἴκῳ δὲ ἔπρεπεν ὁ νεόγαμος κατὰ τὰς πρώτας τοῦ γάμου τοῦ ἡμέρας νὰ κάμῃ συμπόσιον εἰς τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς του, ὡς ἐγκαινίασιν οὕτως εἶπειν τῆς νέας αὐτοῦ οἰκονομίας, εἰς ὃ ὅμως μόνον ἄνδρες παρήσαν.

Ὁ Ξενοφῶν ἔλαχε καλοῦ κλήρου ἢ νεαρά αὐτοῦ σύζυγος ἦτο ἠθικὴ καὶ νοήμων καὶ οὐχὶ τόσῳ ἄπειρος, ὡς ἄλλαι Ἀττικαὶ παρθέναι, αἵτινες συνεζευγνύοντο τὸ δέκατον πέμπτον ἢ δέκατον ἕκτον τῆς ἡλικίας των. Αὕτη εἶχε διδάχθῃ εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον πᾶν ὅ,τι ἦτο ἀναγκαῖον εἰς αὐτὴν, ὥστε βοηθουμένη ὑπὸ ἐπιμελητρίας καὶ τῆς πενθερᾶς τῆς, εὐκόλως εἰσήλθεν εἰς τὸν κύκλον τῆς ἐνεργείας τῆς. Ἡ Ἀττικὴ γυνὴ φροντίδα εἶχε μόνον τὰ τοῦ οἴκου, διότι τὰ ἔξω ἀνήκον εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἀνδρός. Αὕτη διώκει πάντα τὴν οἶκον καὶ ἐφρόντιζε περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων, αὕτη εἶχε τὴν ἐπίβλεψιν πάντων τῶν κινητῶν τοῦ οἴκου σκευῶν, ἱματίων, ἐλαίου, οἴνου, καρπῶν κλπ., καὶ τὴν κλειδα τοῦ ταμείου αὕτη εἶχε καὶ διὰ τοῦτο καὶ κληδοῦχος ὠνομάζετο· διότι κατὰ τὴν ἀρχαίαν ῥῆσιν τοῦ μὲν ἀνδρός ἔργον ἦτο τὸ κτᾶσθαι, τῆς δὲ γυναικὸς τὸ φυλάττειν. Πρὸς δὲ τούτοις προσδιώριζε τὴν ἐργασίαν τῶν δούλων καὶ ἐπεστάτει αὐτῶν. Αἱ δούλαι ἔπρεπε νὰ βοηθῶσιν εἰς τὴν ἐπιουργίαν, ἧτις ἦτο ἡ κυριώτερα ἐνασχόλησις τῆς γυναικὸς· αὕτη ἡ ἰδία ὕφαινε,

ἐνῷ αἱ δούλαι προπαρασκεύαζον τὸ ἔριον, ἐτίλλον, ἔπλεκον καὶ ἐτάννυον.

Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ οἰκοδέσποινα ἐφρόντιζε περὶ τῆς μαγειρικῆς, διότι ἐν τοῖς καλοῖς καιροῖς καὶ αἱ ἐπιστημότεραι οἰκίαι δὲν εἶχον μάγειρον, ἀλλὰ εἰς ἰδίαις περιστάσεσι ἐμίσθουν τοιοῦτον· τὰ ταπεινότερα ὅμως καὶ βαρύτερα ἔργα τῆς μαγειρικῆς ἐξετελοῦντο ὑπὸ τῶν δούλων.

Καθῆκον σπουδαῖον, ἀλλ' ἐπαχθὲς καὶ δυσάρεστον εἶχον αἱ γυναῖκες, νὰ θεραπεύωσι τοὺς ἀσθενεῖς, οὐχὶ μόνον τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας, ἀλλὰ καὶ τοὺς δούλους, ὧν ὁ βίος καὶ ἡ ὑγεία εἶχε πραγματικὴν δι' αὐτοὺς ἀξίαν. Ἡ Πραξινόη δὲν εἶχε βεβαίως εὐκαιρίαν νὰ ἐπιδείξῃ εἰς πάντα πᾶσαν αὐτῆς τὴν δεξιότητα, οὐχ ἦττον εἰς πᾶν ὅ,τι ἔπραττεν ἐφαινετο δεξιὰ καὶ τακτικὴ οὕτως, ὥστε ὁ Ξενοφῶν ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις ἦτο μετ' αὐτῆς εὐχαριστημένος.

Ἀλλὰ καὶ ἡ Πραξινόη δὲν ἦτο δυσηρηστημένη μὲ τὴν τύχην τῆς. Ἦτο μὲν βεβαίως κεκλεισμένη ἐν τῷ γυναικωνίτῃ τῆς καὶ ὀλίγας μόνον ὥρας παρὰ τὴν κοινὴν τράπεζαν ἔβλεπε τὸν πολυάσχυλον σύζυγόν τῆς, ἐπισκέψεις συγγενῶν σπανίως ἐδέχετο, καὶ σπανίως ἔκαμνε καὶ αὕτη συνοδευομένη ὑπὸ τῶν θεραπευτικῶν τῆς ἐν γνώσει πάντοτε τοῦ συζύγου τῆς, ἀφορμὰς δὲ ἄλλας ὀλίγας εἶχε νὰ ἐξέλθῃ, ὡς εἰς τὰς θρησκευτικὰς τελετὰς καὶ εἰς ἀγορὰν οἰκιακοῦ τινοῦ πράγματος· ἀλλὰ καὶ ὁ μονήρης οὗτος βίος, ὁ περιορισμένος εἰς τὴν συναναστροφὴν μετὰ τῶν δούλων καὶ τῆς πενθερᾶς τῆς, δὲν εἶχε τι τὸ δυσάρεστον δι' αὐτὴν, διότι ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας εἶχε συνειθίσει εἰς τοῦτο καὶ ἐγίνωσκεν ὅτι τοῦτο ἦτο τῆς πατρίδος τῆς ἔθος. Δὲν ἠσθάνετο δὲ οὐδεμίαν ἀνάγκην πνευματικῆς τροφῆς, δὲν συνέτριβε τὰς ὥρας, ὡς σήμερον αἱ γυναῖκες, εἰς διδακτικὰς ἀναγνώσεις ἢ εἰς καλλιέργειαν ὥραιας τινὸς τέχνης, ἀλλ' οὕτε καὶ πάλιν ἔχανε μάτην τὸν καιρὸν τῆς ἀναγνώσκουσα ἀπλήστως μυθιστορήματα, ὡς δυστυχῶς ποιοῦσι πολλαὶ σήμερον παρθέναι καὶ οἰκοδέσποιναι. Αἱ Ἀττικαὶ παρθέναι ἐδιδάσκοντο ὑπὸ τῆς μητρὸς ἢ τῆς ἐπιμελητρίας τὸ ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν, τὴν θρησκείαν των καὶ κανόνας τινὰς ἠθικῆς, ἔμμενον δὲ ἄγευστοι τῆς ἀνωτέρας πνευματικῆς μορφώσεως, ἧτις ἦτο κτῆμα τῶν ἀνδρῶν, πρὸς οὓς οὐδεμίαν ἢ ὀλίγην εἶχον συνάφειαν· ἔθεν καὶ τὸ γυναικεῖον φύλον ἐν Ἑλλάδι κατεῖχε ταπεινότεραν θέσιν καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς ἀνήλιξ πάντοτε, οὐδὲν δυνάμενον αὐτοβούλως νὰ πράξῃ, ὡς ἀσθενὲς καὶ εὐάλωτον, δεόμενον ὑποστηρίξεως διὰ τὰς ἐξωτερικὰς αὐτοῦ ὑποθέσεις. Ἀλλὰ καίτοι δὲν ἦτο τόσῳ ἐλεύθερος καὶ ἐντιμὸς ἡ γυνὴ, ὡς ἐν τοῖς ἡρωϊκοῖς χρόνοις, δὲν ἐθεωρεῖτο ὅμως καὶ δούλη καὶ τεταπεινωμένη, ὡς αἱ γυναῖκες τῆς ἀνατολῆς. Κατ' οἶκον εἶχεν ἡ γυνὴ ἐν παντὶ ἐλευθέραν

καὶ ἀπόλυτον διοίκησιν, ἐκτὸς ἂν, ἔνεκα ἐλαττωμάτων τινῶν, ἔνεκα ἀσωτίας ἢ μέθης, περιωρίζετο ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἐνεργείας τῆς. Ἐν τῇ διοικήσει τῆς οὐσίας ἦτο ἡ ἀναγνωρισμένη συνεργᾶτις τοῦ ἀνδρός, καὶ τινες αὐτῶν ἐλάμβανον ὑπεροχὴν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ παρακτρειπόμενον σκιδάλλω ἔπαιον.

Ἡ Πραξινόη καθ' ὅλην τὴν συζυγικὴν αὐτῆς ζωὴν οὐδεμίαν ἔδωκεν εἰς τὴν σύζυγόν τῆς ἀφορμὴν ἀξιόσημην, καὶ ἐτιμᾶτο παρ' αὐτοῦ ἐπαξίως. Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας ἦτο κατ' ἐξοχὴν πρὸς τὸν σύζυγόν τῆς συνεσταλμένη καὶ αἰδήμων, ὥστε μόλις ἐτόλμα νὰ συνδιαλεχθῇ ὀλίγον, διότι ἡ γνωριμία μεταξὺ αὐτῶν ἦτο βραχεῖα. Ἀλλ' ὁ Ξενοφῶν διὰ τῶν ἀξιεράστων καὶ εὐλαβῶν τρόπων τοῦ ἔδωκε θάρρος εἰς τὴν σύζυγόν του καὶ μετ' ὀλίγον ἐπῆλθε μεταξὺ των ἀμοιβαία ἐμπιστοσύνη καὶ ἀγάπη. Οὕτως ἐγεννήθη ἐν τῷ οἴκῳ του ἀληθῆς οἰκογενειακὴ εὐδαιμονία, ἐγέννησε τέκνα καὶ ἔζησε μετὰ τῆς γυναικὸς του ἐν ἁρμοσίᾳ καὶ κοινῇ ἐργασίᾳ εὐθυμίας καὶ εὐχαριστημένους μέχρι τέλους τοῦ βίου.

ΕΜΜ. ΓΑΛΛΗΣ.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΙΑΟΥΛΗ

Ὁ Μιαούλης ἦν ἀληθῆς κυματοχαρὴς καὶ ἐρρωμένη ναυτικὴ φύσις, καὶ χαρακτήρ ἐφ' ὃν ἠδύνατο τις ἐν πάσῃ περιπέτειᾳ νὰ ἔχῃ ἀσφαλῆ τὴν πεποίθησιν· ἔστερεῖτο μὲν ἀνωτέρας παιδεύσεως καὶ οὐδεμίαν εἶχεν ἐπὶ μεγαλοφυΐᾳ ἀξίωσιν, ἀλλ' ἔτρεφεν ὅμως μύχιον τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ τὴν συναίσθησιν—πράγμα σπανίως ἀπαντῶμενον παρὰ τοῖς μεσημβρινοῖς—, ἦν ἀδιάφυστος ὡς ὁ λόγος αὐτοῦ, καὶ μέχρι πείσματος καὶ ἰδιοτροπίας ἀκλόνητος ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῆς ἐμπειστευμένης αὐτῷ ἀποστολῆς. Γιγάντειος τὸ σῶμα καὶ ποδαλγός, εἶχεν ἠλιοκαῆ, ἀείποτε σοβρὰν καὶ ζοφερὰν σχεδὸν τὴν ὄψιν. Αἱ θαυμασμῶς μετέχουσαι περιπέτειαι τοῦ βίου αὐτοῦ: ταχεῖα μετάπτωσις ἀπὸ παντελοῦς πενίας εἰς πλοῦτον, αἰχμαλωσία αὐτοῦ καὶ προσέγγις εἰς τὸν θάνατον—ὅτε συλλαβῶν αὐτὸν ποτὲ ὁ Νέλσον ὡς πειρατὴν καὶ καταδικάσας εἰς τὴν ἀγχόνην, ἐχαρίσατο αὐτῷ τὴν ζωὴν, θαυμάσας τὸ ἀτρόμητον καὶ εὐπαρρησίαστον τοῦ ἦθους του—, πᾶσαι αὐταὶ αἱ τοῦ παρελθόντος ταλαιπωρία, ἃς ἀνωτέρα τις πάντοτε χεὶρ μετέτρεπεν ἐπ' ἀγαθῷ, εἶχον κρατύνει ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Μιαούλη τοιαύτην ἀδιάσειστον πίστιν καὶ πεποίθησιν εἰς τὸν ἀγαθὸν αὐτοῦ ἀστέρα, ὥστε οὐδέποτε, οὐδ' ἐνώπιον τῶν κινδυνωδεδιστάτων ἐπιχειρήσεων ἐδειλίασε, καίτοι φύσει περι-

1. Κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ Stoll ἐλήφθη ἐκ τοῦ Λυσίου ὑπὲρ τῶν Ἀριτογράνων χρημάτων. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὄνομα τοῦ γαμβροῦ δὲν ἀναφέρεται, ἐτέθη αὐτῷ ὡς τοιοῦτον τὸ τοῦ πάππου του. Καὶ ἡ νύμφη φέρει ἐπίσης πλατὸν ὄνομα.

σκεμμένος και προμηθής. "Ο,τι ἦν κατὰ ξηρὰν ὁ Κολοκοτρώνης, τοῦτο ἔμελλε νὰ γείνη κατὰ θάλασσαν ὁ Μιαούλης. Πρὸ αὐτοῦ, διηγούντο εἰς ξένους "Ελληνας ναυτικοί, ἐκαύσαμεν ὑπὸ τὸν Τομπάζην διὰ δόλου ἐχθρικά τινα πλοῖα, ἀλλ' ὁ Μιαούλης ἀπεκάλυψεν ἡμῖν πρῶτος τὰς ἀδυναμίας τοῦ τουρκικοῦ ναυτικοῦ, καὶ ἐξωκείωσεν ἡμᾶς διὰ τοῦ παραδείγματός του εἰς τὴν κατὰ τῶν Τούρκων ἀντίστασιν ἐν τῇ μάχῃ. Οἱ "Ελληνες ἐλάτρευον τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον, ὃν ἐσέβοντο ὡς τὸ ἰδεώδες τοῦ ἐπαγγέλματός των. Θαυμάζομεν δὲ ἡμεῖς οἱ ἐν τῇ "Εσπερίᾳ, οἱ ἐκ παιδείας καὶ ἐξετάσεων πάντα ἐξαρκούντες, μανθάνοντες ἐκ τῆς πρὸς τὸν Γόρδωνα διαθεβιασέως γηραιοῦ τινος ἑλληνος πλοίαρχου, ὅτι ὁ Μιαούλης μόλις ἠδύνατο νὰ γράψῃ τὸ ὄνομά του, καὶ ὅμως ὑπερεῖχε κατὰ τὴν νοημοσύνην τῶν μάλλον παιδευμένων ἀνδρῶν."

* * *
"Ο Ἀνδρέας Μιαούλης ἦτο ἐκ νεότητος οἰνοπότης μέχρι τῆς ἐσχάτης μέθης ἦτο ἥμισυ πρὸς τὸ θεῖον εὐλαβής, καὶ τὸ οὐδὲν ἦττον δεινόν, δὲν ἐπίστευεν, ὅτι τὰ μικρὰ τῆς Ἑλλάδος πλοῖα καὶ τὰ ἀτίθασσα αὐτῶν πληρώματα καὶ οἱ ὀλίγοι χρηματικοὶ πόροι, θέλουσι δυνηθῆναι νὰ κατισχύσωσι τῶν πελωρίων τοῦ πολεμίου δυνάμεων. Ἀλλ' ὁ Λάζαρος ὁ Κουντουριώτης δὲν ἀπηλείπει καὶ ἀφοῦ πολλάκις περὶ τὰ τέλη τοῦ 1824 ἠγωνίσθη ἐπὶ ματαίῳ νὰ πείσῃ αὐτὸν εἰς τὸ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀρχὴν, ἔλαθε τελευταίαν τινὰ καὶ μακροτάτην μετ' αὐτοῦ συνέντευξιν. Τί ἐρρέθη τότε μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀνδρῶν, οὐδέποτε ἐγνώσθη. Ἀλλὰ τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ Μιαούλης ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ μεγάρου τοῦ Λαζάρου τοῦ Κουντουριώτου ναύαρχος τῶν Ἰδριῶν καὶ ἀπελθὼν οἴκοι, πρῶτον μὲν ἔχυσε πάντα τὴν ἐν ταῖς ἀποθήκαις αὐτοῦ ἀποτεταμιευμένον οἶνον καὶ ἐνταῦτ' ἔθραυσε τὰς πολλὰς αὐτοῦ καπνοσύριγγας, οὐδέποτε ἔκτοτε δι' ὄλου τοῦ ἀγῶνος πλησιάζας εἰς τὰ χεῖλη αὐτοῦ οἶνον ἢ καπνόν. Ταύτην δὲ ποιήσας τὴν θυσίαν τῶν προτέρων ἔξεων, ἀπεδύθη πρὸς τὴν ἡγεμονίαν τῆς ναυτικῆς ἡμῶν δυνάμεως μετὰ πεποιθήσεως, ἥτις, ἐάν, ὡς μὴ ὄφελε, δὲν ἐστηρίχθη οὐδὲ κατὰ τὸν μετέπειτα βίον ἐπὶ τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθημάτος, οὐδέποτε ἔπαυσε καθοδηγούμενη ὑπὸ τοῦ ἀνεσπέρου τῆς Ἑλλάδος ἀστέρος. Ὁ Μιαούλης ἦτο ὁ ἀτρομητότατος τῶν ἀνθρώπων, ἐπιτείνων τὴν ἀρετὴν ταύτην μέχρι τῶν ἐσχάτων μεθορίων τῆς φρονήσεως καὶ τῆς ἀφροσύνης. Ἐν τῇ νεότητι ἔχων ἰδιόκτητον μέγα καὶ ὄρατον πλοῖον ἐλοξοδρῶμι ποτὲ διὰ τὸν ἐκναιῖον ἄνεμον ἐν τὸς τοῦ πορθμοῦ τῶν Γαδείρων. Γέρον συμπλωτὴρ παρετήρησεν αὐτῷ, ὅτι ὑπάρχει περὶ τὴν Ταρίφην ὕψαλος εἰς μικρὰν ἀπὸ τῆς ξηρᾶς ἀπόστασιν. Τί πειράζει, ἀπήνησεν ὁ Μιαού-

1. Ἰστορ. τῆς Ἑλλάδος, ἐκ Κ. Μ. Βασιλάκη, μετ. Α. Βλάχου.

λης, καὶ, εἴτε μὴ πιστεύων τὸν γέροντα, εἴτε πεποιθὼς ὅτι θέλει κάμψαι τὸν κίνδυνον, ἐξηκολούθησε πλέων εἰς τὸ ὑποδειχθὲν ὑπουργον μέρος, μέχρι οὗ συνετρίβη αἴφνης ἡ ναῦς καὶ δεινὴν ὑπέστη ὁ ἀνὴρ ζημίαν, ἥς ἄνευ ἤθελεν ἀποβῆ ὁ πλουσιώτατος τῶν πλοιαρχῶν τῆς Ἰδρίας. Ἀλλ' ὁ ἄκαμπος αὐτὸς χαρκατῆρ ἦτο ἀπαραίτητος, ἵνα καταπλήξῃ καὶ δαμάσῃ τὰ δυσήνια ναυτικὰ πλήθη, ὧν ἔμελλε νὰ ἔρξῃ. Ἀρχὴν εἶχεν ὅτι ὁ πλοιαρχὸς δὲν πρέπει νὰ ἀναποδίση ποτὲ ὁσονδήποτε σφοδρὸς καὶ ἂν ἦναι ὁ ἐναντίος ἄνεμος, καὶ πλειστάκις ἔκαμψε τὸν Καφηρέα ἐπικρατοῦντος καταιγιδώδους βορρᾶς, ἐνῶ οἱ συνάδελφοι αὐτοῦ κατέφευγον εἰς τοὺς παρακειμένους λιμένας. Ἦτο ἀδυσώπητος πρὸς τὴν δειλίαν μὴ φειδόμενος οὐδὲ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἀδελφοῦ, ὅστις συνέπεσε νὰ μὴ διακρίνεται ἐπ' ἀνδρία. «Ἀπαράμιλλος ἦτο ὁ Ἀνδρέας Μιαούλης εἰς τὰ πολεμικὰ ἔργα, ἀναφωνεῖ ὁ δίκαιος Σπετσιώτης Α. Α. Χ. Ἀναργύρου. Ἐπὶ τοῦ πολέμου συνελάμβανεν ἐν σχέδιον κατ' ἀμέσως τὸ ἔθετεν εἰς ἐνέργειαν ἀδικόφρει δὲ ἂν τὸν παρηκολούθουν οἱ ἄλλοι ἢ ὄχι. Ἐπὶ τέλους ἦτο εἰς τῶν ἐκτάκτων ἀνδρῶν, οἵτινες τῶν διαπρακτομένων τὴν εὐθύνην εἰς μόνον ἑαυτοὺς ἀναθέτουσι.» Τοιοῦτος δὲ ὢν ἐν τοῖς κινδύνοις, ἦτο ἐκτὸς αὐτῶν ὁ μετριοφρονέστερος τῶν ἀνθρώπων. «Ἐπιτυγχάνων εἰς τοὺς ἐναλίους ἀγῶνας, ἐξακολουθεῖ ὁ αὐτὸς ἱστορικὸς, ποτὲ δὲν ἐσεμνύνετο, ἄφινε τοὺς ἄλλους νὰ λέγουν ἀποτυγχάνων δὲ πρὸς οὐδὲν ἐμέτρει τὰς ἐναντιότητας. Ὅλοι οἱ συνάδελφοί του τὸν ἐσέβοντο ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως, διότι πρὸς ὅλους ἦτο προσήνης, ἐν τῇ σφαίρᾳ πάντοτε τῆς ἰδιοσυγκρασίας του. Διὰ ταῦτα περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι μήτε τὸν ἐχθρεύοντο μήτε τὸν ἐφθόνουν οἱ σύγχρονοι αὐτοῦ.»

ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας.

Τὸ Ἀγγλικὸν ἔθνος εἶναι μὲν παλαιόν, ἀλλὰ πᾶσα αὐτοῦ ἡ πρόοδος εἶναι νέα. Νέον εἶναι καὶ τὸ ἐμπόριον, καὶ ἡ ναυτικὴ δύναμις, καὶ ἡ μηχανικὴ πρόοδος, καὶ ὁ πολιτισμὸς αὐτοῦ. Καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Ἰσπανία, ἡ Ὀλλανδία, ἡ Γαλλία, ἡ Γενούη καὶ ἡ Βενετία ἦσαν μεγάλαι ναυτικαὶ δυνάμεις, ἡ Ἀγγλία δὲν εἶχε σχεδὸν στόλον, διὰ ξένων δὲ πλοίων ἐγίνετο τὸ ἐξωτερικὸν αὐτῆς ἐμπόριον. Κατὰ τὸ 1540 μ. Χ. ὁ λιμὴν τοῦ Λονδίνου δὲν εἶχεν εἰμὴ τέσσαρα μόνον πλοῖα ὑπερβαίνοντα τὴν χωρητικότητά 200 τόνων ἕκαστον. Κατὰ τὸ 1574 ὁ ὅλος ἀριθμὸς τῶν πλοίων τοῦ λιμένος τῆς Λιβερπούλης ἀνῆρχετο εἰς τὴν ὀλικὴν χωρητικότητά 223 τόνων, τὸ μεγαλύτερον δ' αὐτῶν ἦτο 40 τόνων. Καὶ

1. Κ. Παπαρηγόπουλος.

ὁμως μὲ τοιαῦτα μικρὰ πλοῖα οἱ Ἀγγλοὶ ἤρχισαν τὰς τεραστίαις αὐτῶν θαλασσοπορίας· ὁ Drake ἐπεχείρησε τὸν περίπλου τῆς γῆς μὲ 50 πλοίων, τὸ μεγαλύτερον τῶν ὁποίων ἦτο 100 τόνων· ὁ Hudson ἐξέπλευσε κατὰ πρῶτον εἰς τὸν ἀρκτικὸν ὠκεανὸν ἐπὶ πλοίου 80 τόνων, μὲ πλήρωμα 12 ἀνδρῶν καὶ ἐνὸς παιδός· ὁ Frobisher ἐξέπλευσε πρὸς ἀνακάλυψιν βορειοδυτικῆς διόδου πρὸς τὴν Κίνα μὲ δύο πλοῖα, 24 τόνων ἕκαστον. Ὁ δὲ στόλος τὸν ὁποῖον ἡ Ἀγγλία ἐπὶ Ἐλισάβετ εἶχε ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τῆς Ἰσπανίας συνίστατο ἐκ πλοίων εἴκοσι καὶ τριῶν, ὅκτω τῶν ὁποίων ἦσαν μικρότερα τῶν 120 τόνων ἕκαστον, τὸ δὲ μεγαλύτερον αὐτῶν ἦτο 1000 μὲν τόνων εἶχε δὲ 40 πυροβόλα. Κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου ἡ Βενετία ἐκέκτητο ὑπὲρ τὰ τρισχίλια πλοῖα διαφόρων μεγεθῶν, ἔχοντα πληρώματα ἐκ 36,000 ναυτῶν.

Ἀλλὰ καὶ πλεῖστοι τῶν νεωτέρων κλάδων τῆς Ἀγγλικῆς βιομηχανίας εἶναι νέα πράγματα. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀλιεΐα εἶναι μόλις ἐνὸς αἰῶνος δημιουργημα. Οἱ Ὀλλανδοὶ ἦσαν οἱ ἀλιεῖς τῶν Ἀγγλικῶν θαλασσῶν καὶ ἐπώλουν τὴν ἄγραν αὐτῶν εἰς τοὺς Ἀγγλους.

Ἀλλ' οὐδ' ὑπῆρχεν ἀσφάλεια τότε οὔτε ἐπὶ τῆς ξηρᾶς οὔτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης· ἡ πειρατεία ἦτο ὀργανισμένη καὶ συνήθης, ἐκδρομαὶ δὲ πειρατικαὶ ἐγένοντο τότε ἐν Ἀγγλίᾳ ἀναφανδόν, οὐχὶ μόνον κατὰ ξένων σημαίων ἢ λιμένων, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν διαφόρων τοῦ κράτους λιμένων. Μέχρι τῶν μέσων τοῦ 17 αἰῶνος ἡ πειρατεία ἦτο συνήθης κατὰ τὰ μεσημβρινοδυτικὰ τῆς Ἀγγλικῆς παράλια, οὐδ' εἶχε τὴν ἰσχὺν ὁ Ἀγγλικὸς στόλος νὰ προστατεύσῃ τοὺς λιμένας τοῦ κράτους κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν Ἀλγερινῶν. Κατὰ συνέπειαν οὔτε περὶ κατασκευῆς ἢ ἐπισκευῆς λιμένων ἐγένετο λόγος, οὔτε περὶ φάρων. Πάντα τὰ θαυμάσια ἔργα τοιοῦτου εἶδους μόλις περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἤρχισαν νὰ γίνωνται. Ἀντὶ φάρων, οἱ κάτοικοι τῶν παραλίων δι' ἀπατηλῶν φανῶν ἐπροσπάθουν δολίως νὰ φέρωσι τὸν ὄλεθρον τῶν πλοίων, ὅπως συλλήσωσιν αὐτά.

(Ἐκ τῶν τοῦ Smiles).

Δ. Β.

ΜΙΚΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΜΑΤΑ

Ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, ὅτε τὰ πάντα διὰ τοῦ ἀτμοῦ κατασκευάζονται καὶ νέων ἐκάστοτε γίνεται χρῆσις μέσων καὶ ἐπινοιών, δυσκόλως ἤθελον εὑρεθῆ ἔργατα οὐχὶ ἀρκετὴν ἔχοντες ἐπιτηδειότητα, ἀλλ' ἀρκετὴν ὑπομονὴν, ἵνα ἔτη ὀλόκληρα καταναλώσωσιν ὅπως γλύψωσι, χαλκεύωσι, πλάσσωσιν ἀγγεῖον, ἢ δρύφρακτον, ἢ ἐπιπλον ἢ ἄλλο τι τοιοῦτο· ἕνεκ τούτου καὶ ἔρωτα πρὸς τὴν τέχνην των δὲν ἔχουσιν, ὅσον οἱ πρὸ αὐτῶν, καὶ οὐδέποτε ὅλ' ἀμνηθῶσιν αὐ-

τοὺς, οἵτινες κατέβαλλον ἀπίστευτον ἐπιμέλειαν καὶ χρόνον μακρότατον πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων παραδόξων ἐνίοτε ἀλλὰ καὶ ἀσημάντων καὶ ἀχρήστων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, χάριν ἀπλῆς καὶ ἀκατανόητου ματαιοδοξίας. Παράδειγμα τοιοῦτων λεπτοτάτων μικροτεχνημάτων εἶναι τὸ μικρὸν ἐκεῖνο τεμάχιον χάρτου, οὐχὶ μείζον ὀνυχος παιδίου, προσενεχθὲν τῇ συζύγῳ Καρόλου τοῦ Θ' Ἐλισάβετ, ἐφ' οὗ ἦσαν γεγραμμένα λίαν εὐδιακρίτως ὁ δεκάλογος, τὸ σύμβολον τῶν Ἀποστόλων, ἡ κυριακὴ προσευχὴ, τὸ ὄνομα τῆς βασιλείσεως καὶ ἡ χρονολογία. Ποσάκις ὁ ταλαίπωρος καλλιγράφος, τῇ βοήθειᾳ φακοῦ ἐργαζόμενος πάντοτε, ἐδέησε νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ μικροσκοπικὸν ἔργον του καταστρεφόμενον· ὁρθότατα δ' ἐποίησε προσενεγῶν σὺν αὐτῷ καὶ ζεῦγος διόπτρων φιλοτέχως ἐξεργασμένων, ἵνα δύνηται ἡ βασίλισσα νὰ διακρίνη δι' αὐτῶν πάντα τὰ γράμματα.

Ἐπίσης τεράστιον εἰς τὸ εἶδός του ἦν καὶ τὸ ἐξ Ἰαπωνίας κομισθὲν εἶδωλον, ὅπερ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐπεδείκνυτο ἐν Παρισίοις· εἶχεν ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην ἀναλογίαν, τὰ μέρη του ἦσαν εὐδιάκριτα καὶ ἦν τεθειμένον ἐντὸς σηκοῦ πάντα δὲ ταῦτα ἦσαν κατασκευασμένα ἐξ ἡμίσεος κόκκου ὀρυζῆς· τὸ ἕτερον ἡμισυ τοῦ κόκκου ἐπέειχε τόπον βάρου, ἐφ' οὗ ἐτίθετο ὁ σηκὸς μετὰ τοῦ εἰδώλου τῆς θεότητος.

Οὐχὶ ὀλιγωτέρων ἐπιτηδειότητων ἐπεδείξατο καὶ ὁ ἐργάτης ὁ γράψας τὸ βιβλίον, δι' ὃ Ῥοδόλφος δ' Β', αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, προσήνεγκεν ἑνδεκακίχλια δουκάτα καὶ ὅπερ κατέστη κτῆμα τοῦ πρίγκηπος τοῦ Αἰγκεν τῷ 1640. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἔφερον ἐπιγραφὴν: Liber Passionis Domini nostri Jesu Christi cum figuris et characteribus ex nulla materia (Βίβλος τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετ' εἰκόνων καὶ γραμμάτων ἐξ οὐδεμιᾶς ὕλης). Τὰ φύλλα τῆς περιγραμνῆς δὲν ἔφερον γράμματα γεγραμμένα ἢ τετυπωμένα, ἀλλὰ χαρακτηρᾶς ἐπιμελέστατα κεχαρμαμένους διὰ τῆς αἰχμῆς μηχανιδίου, ὥστε ὅπως ἀναγνωσθῶσιν ἔδει νὰ παρεντίθεται μεταξὺ τῶν φύλλων μέλας χάρτης ἢ νὰ στρέφεται ὀπισθεν ἕκαστον φύλλον.

Συγγραφεὺς τις πρὸ ἐνὸς αἰῶνος ἔλεγεν ὅτι οἱ Γερμανοὶ πλέον παντὸς ἄλλου ἔθνους συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν. Λέγων ταῦτα ὁμως ἴσως ἐθεώρει ὑπὸ μονομερῆ ἐποψίν τὰ πράγματα, ὅπ' ὄψιν ἔχων ἀναμφιβόλως τὰ μικρὰ ἐκεῖνα καὶ θαυμάσια μηχανήματα, ἅτινα δι' ἀπαραμίλλου ἐπιτηδειότητος παρήγαγον Γερμανοὶ ἐργάται.

Ἰωάννης τις ἐκ Κιαινιγέβεργης, ἐπὶ παραδείγματι, ἐποίησε, καθ' ὃ λέγουσι, (διότι τοῦτο καταντᾶ ἀπίστευτον), σιδηρὰν μυῖαν ἰπταμένην ἐν τι θαλάμῳ καὶ εἴτα ἐπικαθημένην ἐπὶ τῆς

χειρὸς τοῦ κυρίου της. Ἐξ Ἰσου θαυμάσιος ἦν καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ τεχνίτου ποιηθεὶς ἀετός, ὅστις ἐπέτασε πρὸς ὑπάντησιν τοῦ αυτοκράτορος Φρειδερίκου εἰς ἀπόστασιν πεντακοσίων βημάτων καὶ εἶτα ἐπανέκαμψεν εἰς τὸ μέρος, ὅθεν ἀφέθη.

Ὁλλανδὸς τις, φυσικὸς καὶ μηχανικὸς, ἀποθανὼν ἐν Λονδίῳ τῷ 1634, Κορνήλιος Δρέβελ ὀνόματι, κατεσκεύασε μουικὸν ἐργαλεῖον ἀνοιγόμενον αὐτομάτως κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, ὅπερ αὐτομάτως καὶ ἐκρούετο ἐν ὅσῳ ἦτο ἐν τῷ οὐρανῷ ὁ ἥλιος. Ἄλλ' ἀληθὴς τίτλος δόξης εἰσὶ τῷ Δρέβελ ἡ ἐφευρέσεις τοῦ ἐξ αὐτοῦ ὀνομασθέντος θερμομέτρου καὶ ἡ ἀνακάλυψις τῆς ἐρυθρᾶς βαφῆς, ἃν μὴ καὶ τῆς φαντασμαγορίας, ἃν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲν ἠγνοεῖ.

Ἐν τοῖς λατινικοῖς λόγοις τοῦ Ἰωάννου Βάλλ ἀναφέρεται ὅτι δύο ὀνομαστοὶ Γερμανοὶ τεχνῖται, εἰς χρυσοχόος καὶ εἰς ὠρολογοποιὸς, ἐστοιχημάτισαν τίς τῶν δύο νὰ κατασκευάσῃ τὸ θαυμαστότερον ἀριστοῦργημα.

Κατὰ τὴν ὀρισθεῖσαν ὑπὸ τῶν δύο τεχνιτῶν ἡμέραν, ἐπὶ παρουσίᾳ κριτῶν ὑπ' αὐτῶν ἐκλεχθέντων, ὁ ὠρολογοποιὸς κατέθηκεν ἐπὶ τῆς τραπέζης χαλκὴν ἀράχνην, τοσοῦτον ἐπιτυχῶς ἀπομιμουμένην τὴν φυσικὴν, ὥστε πάντες ἠδύναντο νὰ ἐξαπατηθῶσιν. Ὁμοφώνως δὲ πάντες ἐκρίναν αὐτὴν ἐπιτυχιστάτην.

Ὁ χρυσοχόος τότε προσήγαγε μικροσκοπικὴν ἀργυρᾶν ἄμαξαν, ἐν ἣ ἔνουπῆρχον ἀδιόρατα σχεδὸν ὁμοιώματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν· ἐπειδὴ δ' οἱ κριταὶ ἐφάνησαν ἀποδίδοντες τὴν αὐτὴν ἀξίαν εἰς ἀμφοτέρω τὰ ἔργα:

— Περιμείνατε, περιμείνατε! ἀνεφώνησεν ὁ χρυσοχόος, νὰ συλλάβω μίαν μυῖαν.

Καὶ συλλαβὼν μίαν προσεκόλλησε διὰ κηροῦ τοὺς πόδας αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου τῆς ἀμάξης· ἡ μυῖα προσεπάθει νὰ πετάσῃ καὶ ἡ κίνησις αὐτῆς ἐκύλιε τὴν ἄμαξαν ἐπὶ τῆς τραπέζης.

Οἱ κριταὶ ἐθεῶντο ἐκθαμβοί, ὁ δὲ χρυσοχόος θριαμβεύων ἐτήρει ἐπίσημον σοβαρότητα.

— Περιμείνατε, περιμείνατε! ἀνεφώνησε καὶ ὁ ὠρολογοποιὸς μειδιῶν.

Καὶ ἤγγισε μόλις διὰ τοῦ δακτύλου τὴν ἀράχνην του. Πάραυτα δὲ οἱ μεγάλοι τοῦ ἐντόμου πόδες ὠθούμενοι ὑπὸ ἐσωτερικῶν μικροσκοπικωτάτων ἐλατηρίων ἐκινήθησαν, καὶ τὸ ζῶον ἤρξατο τρέχον ὡς πραγματικὴ καὶ ζῶσα ἀράχνη.

Οἱ κριταὶ πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ ἀνεκέρηξαν ὁμοθυμαδὸν νικητὴν τὸν ὠρολογοποιὸν, ἀπαιτουμένης μείζονος τέχνης διὰ νὰ κινήθῃ ἡ ἀράχνη δι' ἐσωτερικοῦ μηχανισμοῦ τοσοῦτον μικροῦ, ἢ νὰ κινήθῃ ἡ ἄμαξιν διὰ τῆς ἐνεργείας ζώσης μυῖας.

Ἡ Ἐφημερίς τῶν σοφῶν τοῦ 1680 ποιεῖται λόγον περὶ τεχνιτοῦ τινὸς Ἰππου, δυναμένου νὰ

διανύσῃ ἐπὶ ὀμαλῆς πεδιάδος ἐπτὰ ἢ ὀκτὼ λεύγας τὴν ἡμέραν, καὶ περὶ σιδηροῦ τινος ἀγάλματος, ἔργου δεσμώτου τινὸς ἐν Μαρόκῳ, ὅπερ ἐξεληθὸν τῆς φυλακῆς ἐπορεύθη διὰ πολλῶν ἐλιγμῶν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ σερίφου, ἐπλησίασε τὸν Ἀχμέτ-Ραμάν καὶ περὶ εἰς τοὺς πόδας του, παρουσίασεν αὐτῷ ἀναφορὰν τοῦ δεσμώτου καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν φυλακὴν. Ἀκατανόητον καὶ ἀπίστευτον εἶναι νὰ δυνήθῃ τὸ αὐτόματον ἐκεῖνο νὰ ἐκτελέσῃ ταῦτα ἃν δὲν ἐβοηθήθη καὶ ὠδηγήθῃ καθ' ὁδόν.

Κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα τὰ αὐτόματα ἦσαν εἰς μεγάλην ὑπόληψιν, τινὰ δὲ τούτων σώζονται ἤδη ἐν τῷ μουσεῖῳ τοῦ Πολυτεχνεῖου (Arts-et-Métiers) τῶν Παρισίων.

Ὁ μηχανικὸς Βωκανσόν, μέλος τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, εἶναι γνωστότερος διὰ τὴν αὐτόματον ἠῆσαν καὶ τὴν αὐτόματον ἀσπίδα του, ἣ διὰ τὴν μεταξοκλωστικὴν μηχανὴν ἦν ἐφευρῆν.

Ἡ νῆσσα ἐκολύμβη, ἐκυλίετο ἐν τῷ βορβόρῳ, ἔτρωγε καὶ ἐχώνευεν ἔτι.

Ἡ δὲ ἀσπίς, κατασκευασθεῖσα ὅπως χρησιμεύσῃ ἐν τῇ παραστάσει τῆς Κ.λεοπάτρας, τραγωδίας τοῦ Μαρμοντέλου, εἶρπε, συνεσπειροῦτο, ἤλλετο, περιειλίσσετο περὶ τὴν χεῖρα, ἥτις ἤπτετο αὐτῆς, ἔδακνε καὶ ἐξήκοντιζε τὴν γλῶσσαν της. Ἀλλὰ τὸ ἐξαισίον τοῦτο μηχανήμα οὐδὲν ἐμπόδισε τὴν παντελῆ ἀποτυχίαν τῆς τραγωδίας.

**

ΤΟ ΔΕΣΙΜΟΝ ΤΩΝ ΒΙΒΑΙΩΝ

Ἐγένετο λόγος ἐν ἔτει 1876, γράφει γαλλικὴ τις ἐφημερίς τῶν τεχνῶν, περὶ μελετωμένης τινὸς ἐκθέσεως σπανίων βιβλίων καὶ βιβλιοδεσιῶν παλαιότερων καὶ νεωτέρων. Ἀγνοοῦμεν ὅποιαν τύχην ἔλαβε τὸ μελετώμενον τοῦτο σχέδιον· τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι μία ἐκθεσις ὅλ' ἦτο καλὴ εὐκαιρία ὅπως κρίνηται καὶ περὶ τῆς τέχνης ταύτης τῆς τόσον ἀκμασάσης κατὰ τὴν ΙΓ' καὶ ΙΗ' ἑκατονταετηρίδα.

Καὶ ἂν καὶ οἱ βιβλιοδέται τῶν ἡμετέρων χρόνων ἔχουσι νὰ ἐπιδείξωσιν ὡς πρὸς τὴν ὑλικὴν ἐξεργασίαν τέλεια ἔργα, ὕστεροῦσιν ὅμως πολὺ, καθ' ἡμᾶς, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς τέχνης, τῶν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Παλιγγενεσίας τῶν γραμμάτων γεγονότων ὁμοτέχνων των. Τοῦτο δὲ δυστυχῶς παρατηρεῖται τὰ νῦν εἰς πάντας τῆς τέχνης τοὺς κλάδους, ἔνθα ἡ μηχανὴ ἀδυνατεῖ νὰ ἀντικαταστήσῃ ἐπαρκῶς τὴν ἀνθρωπίνην χεῖρα.

Οὐδέποτε ἐγράφη ἱστορία τῆς βιβλιοδεσίας, διότι δὲν δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ ἱστορίαν ὀλίγα τινὰ καὶ ἀπομεμονωμένα ἄρθρα γραφέντα κατὰ καιροὺς ὑπ' ἀνδρῶν ἄλλως διασήμων ἐν ἐφημερίσι καὶ περιοδικῶσι φύλλοις, οὔτε τὰς ὅλως τεχνικὰς πραγματείας ἄλλων εἰδικωτέρων. Καὶ

ὅμως οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι εἶνε καὶ ἡ βιβλιοδεσία κλάδος τῆς καθόλου καλλιτεχνίας, στενῶς μάλιστα συνδεδεμένος πρὸς τὴν βιβλιολογίαν. «Εἶνε μὴ μοῦ ἄπτου», ἀνεφώνει κατὰ τὸ 1857 ὁ Κ. Φαϊδῶ, λόγον ποιούμενος περὶ τῶν ἐξαισίων χρυσώσεων τῆς Περί φυσιογνωμίας πραγματείας τοῦ Ἀδαμαντίου, ἣν κατὰ τὴν ΙΗ' ἑκατονταετηρίδα ἔδρασε ὁ Λεγασκῶνιος.

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις διὰ τὴν φύσιν αὐτῆν τῶν τότε βιβλίων ἦτο ἄγνωστος ἡ βιβλιοδεσία. Οἱ ἀρχαῖοι ἔγραφον ἐπὶ μακρῶν τεμαχίων διφθερῶν, ὑψασμάτων, φλοιῶν, φύλλων ἢ περγαμηνῶν, ἅτινα περιετύλισσον περὶ ξύλινον κύλινδρον καὶ ἐνέκλειον εἰς κιβώτια. Ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα volumen, ὅ ἐστι τύλιγμα.

Ὅτι δὲ ὅλως ἀδύνατος ἦτο ἡ βιβλιοδεσία παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀποδεικνύει πλὴν ἄλλων καὶ τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον· Ὁ Πητράρχης ἦτο πάντοτε ἐνδεδυμένος δερμάτινον ἱμάτιον, ἐφ' οὗ ἐχάραττε τὰς ἰδέας του, εὐθύς ὡς αὐταὶ τῷ ἐπήρχοντο, καὶ τὰ ποιήματά του. Τὸ καταγεγραμμένον δὲ ἐκείνο ἱμάτιον ἐτηρεῖτο ὡς πολύτιμον μνημεῖον μέχρι τοῦ 1527.

Ἡ βιβλιοδεσία ὡς τέχνη ἀνεφάνη καὶ αὕτη τὸ πρῶτον κατὰ τοὺς Μέσους Αἰῶνας ἐν τοῖς μοναστηρίοις. Ἐκαστον μοναστήριον εἶχεν ἰδιαιτέραν αἴθουσαν καλουμένην γραφεῖον scriptorium, ἐνθα εἰργάζοντο οἱ ἀντιγραφεῖς καὶ οἱ βιβλιοδέται, οἵτινες ἦσαν ἀληθεῖς τεχνῖται· ὑπεβοῦντο δὲ τὴν τέχνην των ἡ τέχνη των πετραδιστῶν καὶ τῶν χρυσοῦργων. Εἰς ἐκ τῶν βιβλιοδετῶν τούτων, τοῦνομα Ἐρμαννὸς, παρηκολούθησεν εἰς Ἀγγλίαν τοὺς Νορμανδοὺς κατακτητὰς καὶ ἐγένετο ἔπειτα Σαλισβουρίας ἐπίσκοπος.

Μεταξὺ τῶν ἀριστοτεχνιμάτων τῆς βιβλιοδεσίας τῶν χρόνων τούτων μνημονεύεται ἑλληνικὸν Εὐαγγέλιον δωρηθὲν εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Μόνζας ὑπὸ Θεοδελίνδης, βασιλίσσης τῶν Λομβαρδῶν. Τὰ δύο καλύμματα τοῦ Εὐαγγελίου τούτου ἦσαν χρυσαῖ πλάκες κεκοσμημέναι ὑπὸ ποικιλοχρῶν πολυτίμων λίθων καὶ ἀρχαίων καμῆων. Φημιζεταὶ ἔπειτα τὸ ἐκκλησιαστικὸν Ὁρολόγιον τὸ χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένον ἐπὶ πορφυρᾶς περγαμνῆς καὶ διὰ κοκκίνου βελούδου περιεκαλυμμένον, ὅπερ προσήνεγκεν ἡ πόλις Θόλωσα Καρόλῳ τῷ μεγάλῳ. Τὸ πολύτιμον τοῦτο Ὁρολόγιον ἀνέκειτο ἐν τῇ τοῦ Λούβρου βιβλιοθήκῃ καὶ ἐγένετο μετὰ τοσοῦτων ἄλλων κειμηλίων παρανάλωμα τοῦ πυρὸς κατὰ τὴν ἐσχάτως δυστυχῶς ἐπισυμβᾶσαν πυρπόλησιν τοῦ Λούβρου.

Κατὰ τὴν ΙΑ' καὶ ΙΒ' ἑκατονταετηρίδα ἐτεχνούργουν οἱ βιβλιοδέται περικαλύμματα ἐκ σματωμένου χαλκοῦ, κατὰ τὸν τρόπον τῶν Λιμουσίνων, δύο δὲ οὕτω λαμπρῶς δεδεμένα βιβλία ἀνάκεινται εἰς τὸ ἐν Cluny μουσεῖον.

Οἱ Ἀραβες ἔπειτα κατὰ τοὺς χρόνους τῶν σταυροφοριῶν ἐδίδαξαν τοὺς Εὐρωπαίους τὴν τέχνην τοῦ νὰ δένωσι μετὰ χρυσομένων ἢ ἀργυρωμένων δερμάτων, ὅστις τρόπος ἐγένετο ἡ ἀρχὴ τῆς καθ' ἡμᾶς βιβλιοδεσίας. Αἱ καλλίτεροι βιβλιοδεσίαι τοῦ τρόπου τούτου εἶνε αἱ γενόμεναι κατὰ τὴν ΙΕ' ἑκατονταετηρίδα διὰ τὴν περὶ φημον βιβλιοθήκην, ἣν συνεκρότησεν ἐν Βούδη ὁ βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας Ματθίας ὁ Κορβίνος, ὅστις πρῶτος, φαίνεται, συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ μεταχειρισθῇ τὸ μαροκῖνον διὰ δέσιμον βιβλίων καὶ χειρογράφων.

Ἡ ΙΓ' ἑκατονταετηρίς εἶνε ἀναντιρρήτως ἡ ἐποχὴ τῆς ἀκμῆς τῆς ἐν Εὐρώπῃ καὶ μάλιστα ἐν Γαλλίᾳ βιβλιοδεσίας, πολλὰ δὲ τεχνουργήματα τῶν χρόνων ἐκείνων διεσώθησαν. Μνείας ἀξία εἶνε τὸ Ὁρολόγιον Μαργαρίτας τῆς ἐκ Σαβαυδίας, τὰ βιβλία Φραγκίσκου τοῦ Α', Ἐρρίκου τοῦ Β', τῆς Ἀρτέμιδος τοῦ Ποατιῆ κλ. μετὰ πολλῶν καὶ διαφόρων ἐμβληματῶν καὶ ἐπιγραφῶν. Τινὰ ἐκ τῶν βιβλίων τούτων ἀναφάνονται ἐκαστοτε εἰς τὰς ἐν Παρισίοις γινουμένας πωλήσεις ἐκ βιβλιοθηκῶν διαφόρων φιλοβιβλίων προερχόμενα.

Κατὰ τὴν ΙΖ' ἑκατονταετηρίδα ἡ βιβλιοδεσία εὐρίσκειται εἰς παρακμὴν, ἀκμάζει δὲ πάλιν κατὰ τὴν ΙΗ'. Κατὰ τοὺς χρόνους Ναπολέοντος τοῦ Α' καὶ τῆς Παλινορθώσεως ἔχομεν νέαν καὶ μεγάλην πάλιν παρακμὴν, ἕως οὗ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ἀνέλαμψε πάλιν ἡ τέχνη αὕτη, χάρις εἰς τοὺς διασήμους τεχνίτας Thouvenin, Simier κλ. Ὁ Thouvenin ἦτο βιβλιοδέτης τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου, τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ κοσμοῦσι τὰ νῦν τὴν βιβλιοθήκην τοῦ δουκὸς τοῦ Ὁμάλ.

Πλὴν τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος βιβλιοδετῶν ἀνεφάνησαν κατὰ καιροὺς καὶ πολλοὶ μετερχόμενοι τὸ ἔργον τοῦτο ἐξ ἀγάπης πρὸς αὐτὸ καὶ πρὸς ἰδίαν τέρψιν. Μνημονεύεται ἐκ τούτων ὁ δούξ τοῦ Κωμόντ, ὅστις φυγὼν εἰς Ἀγγλίαν κατὰ τὴν γαλλικὴν Ἐπανάστασιν μετήρξατο ἐκεῖ τὸν βιβλιοδέτην, καὶ ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος ὁ ΙΗ'.

Τὰ δέρματα τὰ συνήθως χρησιμεύοντα εἰς τὴν βιβλιοδεσίαν εἶνε τὸ καλούμενον σαχτιάνι, τὸ μαροκῖνον καὶ τὸ δέρμα τοῦ μόσχου. Οἱ φιλόβιβλοι ὅμως μεταχειρίζονται καὶ ἄλλα δέρματα· οὕτω λ. χ. λέγεται ὅτι ὁ ἄγγλος Δίβδιν ἔδρασε με δέρμα ἐλάφου Πραγματεῖαν τινὰ περὶ θήρας, ἄλλος τις ἔδρασε με δέρμα ἀλώπεκος (ἥτις καλεῖται ἀγγλιστὶ fox) τὴν ὑπὸ τοῦ Fox συγγραφεῖσαν ἱστορίαν Ἰακώβου τοῦ Β', ὁ δὲ ἱατρὸς Hunter ὑπερακοντίσας τοὺς ἄλλους ἔδρασε με ἀνθρώπινον δέρμα τὸ Περὶ δερματικῶν νοσημάτων πόνημά του. Ἐγνώσθη δὲ ἡ πράξις αὕτη τοῦ παραξένου ἱατροῦ ἐκ τινος δίκης, ἐπισυμβᾶσης μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ βιβλιοδέτου του.

ΛΥΣΙΣ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΩΝ ΑΠΟΡΙΩΝ

Καδμεία νίκη.

Εἰς τὰς ἐφημερίδας ἀναγινώσκωμεν ἐνίοτε : ἡ Κυβέρνησις ἐκέρδησε νίκην Καδμείαν ἢ ἀντιπολίτευσις ἐνίκησε νίκην Καδμείαν. Αἱ ταῦτα γράφουσαι ἐφημερίδες ἐννοοῦσι βεβαίως ὅτι ἡ νίκη περὶ τῆς δριμυλοῦσι δὲν εἶνε ἀληθής, ἀλλ' ἐπίπεστο, ἐπομένως ἄχρηστος, ἀνωφελὴς. Καὶ ταῦτα πάντα μεταφορικῶς, διότι κατὰ λέξιν «Καδμεία νίκη» εἶνε ἡ νίκη τοῦ Κάδμου. Διὰ τὴν νοητὴν λοιπὸν καλῶς ὁ παροιμιώδης οὗτος λόγος πρέπει νὰ μάθωμεν ποία εἶνε ἡ νίκη τοῦ Κάδμου, ἐξ ἧς ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἡ παροιμία «Καδμεία νίκη.»

Ἡ ἱστορία τοῦ Κάδμου εἶνε προϊστορικὴ, παλαιότερα καὶ αὐτῶν τῶν Γραικῶν. Ὁ Κάδμος ἐμυθολογήθη υἱὸς τοῦ Ἀγνώρου, βασιλέως τῆς Φοινίκης. Ὅτε ὁ Ζεὺς ἔκλεψε τὴν ὥραιαν ἀδελφὴν του Εὐρώπην, αὐτὸς ἐστάλη ὑπὸ τοῦ πατρὸς του πρὸς ἀνεύρεσίν της. Ἀναζητῶν λοιπὸν αὐτὴν ἦλθε καὶ εἰς τὸ Δελφικὸν μαντεῖον ἵνα ἐρωτήσῃ τὴν Πυθίαν, ἣτις τοῦ εἶπε ἄλλα ἀντ' ἄλλων, ὅτι δηλ. ἦπου ἀπαντήσῃ βουὴν ἐκεῖ νὰ κτίσῃ πόλιν. Ὁ Κάδμος ἐπιστρέφων ἀπήντησε τὸν βουὴν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, ἐνθα ἔμελλε νὰ κτίσῃ τὴν θέσφατον πόλιν. Ἀλλ' ἐκεῖ πλησίον ὑπῆρχεν εἰς δράκοντος τοῦ Ἄρεως τοὺς πάντας φονεύων. Πρὸς τοῦτον μονομαχήσας τὸν ἐφόνευσεν ὁ Κάδμος, καὶ αὕτη εἶνε ἡ πρώτη αὐτοῦ νίκη ἣτις μάλλον τὸν ἐβλαψεν, ἐπειδὴ πρὸς ἐξίλασμον τοῦ φόνου τοῦ δράκοντος ἔπρεπε νὰ δουλεύσῃ εἰς τὸν Ἄρην ὀκτὼ ἔτη ὥστε ἡ Καδμεία αὕτη νίκη ἀπέβη βλαβερὰ εἰς τὸν νικητὴν.

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου «Καδμεία νίκη» δύναται νὰ λέγηται καὶ ἡ τῶν Καδμείων νίκη, δηλ. τῶν ἀπογόνων τοῦ Κάδμου, τουτέστι τῶν Θεβαίων, διότι τὰς Θήβας ἔκτισεν ὁ Κάδμος, ὅθεν καὶ «Καδμεία» ἐλέγετο ἡ ἀκρόπολις τῶν Θεβῶν.

Ὁ Οἰδίπους ἦτον ἀπόγονος τοῦ Κάδμου καὶ εἰς αὐτὸν ἐφανερῶθῃ ἡ μεγάλη ὀργὴ τοῦ Ἄρεως διὰ τὸν φόνον τοῦ δράκοντος. Ὁ Οἰδίπους ἐπιστρέφων ἐκ Δελφῶν ἀπήντησε καθ' ὁδὸν τὸν βασιλέα τῶν Θεβῶν Λαίον μετὰ τῶν ὑπασπιστῶν του καὶ ἐρίσας πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἐφόνευσεν ὅλους ἄλλ' ἡ νίκη αὕτη ὑπῆρξεν ὀλεθρία, διότι ὁ φονευθεὶς βασιλεὺς ἦτο αὐτὸς ὁ πατὴρ τοῦ δυστυχοῦς νικητοῦ ὃν ἠγόσει. Ὁ Οἰδίπους ἐνίκησε καὶ τὴν Σφίγγα λύσας τὸ δλεθριον αἰνιγματῆς ἄλλ' ἡ νίκη αὕτη τοῦ Καδμείου Οἰδίποδος ὑπῆρξεν ἀτυχεστάτη, διότι ὡς ἔπαθλον τῆς νίκης ἔλαβε τὴν βασιλείαν τῶν Θεβῶν καὶ ὡς σύζυγον ἐξ ἀγνοίας τὴν μητέρα του, τὴν ἡδὴ χήραν τοῦ Λαίου. Μετὰ χρόνον πολλὸν ἀφοῦ ἐγέννησε τέκνα ἐκ τῆς ἀγνοουμένης μητρὸς του ἔμαθε τὰ δλεθρία καὶ αἰσχίστα ἀποτελέσματα τῶν δυστυχῶν νικῶν του, καὶ ἐξετύφλωσεν ἑαυ-

τὸν, ἡ δὲ μήτηρ καὶ γυνὴ αὐτοῦ Ἰοκάστη ἀπήγξατο. Οἱ υἱοὶ τοῦ Οἰδίποδος Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυεΐκης ἤρισαν πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς βασιλείας καὶ εἰς πόλεμον καταστάντες ἐνίκησαν μονομαχοῦντες ἀμφοτέροι, ἀλλ' ἡ νίκη τῶν ἦτο ὀλεθρία, διότι συγχρόνως ἐν τῇ μονομαχίᾳ ἐφόνευσαν ἀλλήλους καὶ οὕτως ἐνίκησαν καὶ οἱ δύο νίκην Καδμείαν. Ἡ τραγικὴ αὕτη ἱστορία τῶν δυστυχῶν ἀπογόνων τοῦ Κάδμου ἦτο κατὰ τὴν ὕλην διὰ τραγωδίας καὶ οἱ τρεῖς τραγικοὶ ποιηταὶ (Αἰσχύλος, Σοφοκλῆς, Εὐρυπίδης) συνεκίνησαν πολλάκις εἰς δάκρυα τὸ ἐν Ἀθήναις θέατρον διὰ τραγωδιῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς δυστυχίας τῶν ἀπογόνων τοῦ Κάδμου. Οἱ Ἀθηναῖοι τῆς λαμπρῆς ἐκείνης ἐποχῆς ἔβλεπον ἐν τῷ θεάτρῳ «τὴν Καδμείαν νίκην» καὶ ἐγίνωσκον κάλλιστα τὴν παροιμίαν ταύτην, ἣτις καὶ σήμερον ἀμυδρὰ, καὶ τοῖς πλείστοις ἄγνωστος, ἀναφαίνεται ἐνίοτε ἐν ταῖς ἐφημερίσιν.

Οἱ παλαιοὶ συγγραφεῖς ἐχρήσαντο τῇ παροιμίᾳ ταύτῃ ἐπὶ βλαβερῆς νίκης καὶ ἐντεῦθεν περιῆλθε καὶ εἰς ἡμᾶς. Ὁ Ἡρόδοτος λέγει περὶ τινος βλαβερῆς νίκης τῶν Φωκέων τάδε : «Καδμεία νίκη τοῖσι Φωκεῦσιν ἐγένετο.» Ὁ δὲ φιλόσοφος Πλούταρχος ἐξηγῶν τρόπον τινὰ καὶ τί ἐστὶ νίκη Καδμεία, γράφει που ἐν τοῖς Ἠθικοῖς αὐτοῦ τάδε : «Ὁ γὰρ τὸ νικᾶν μόνον ἀλλὰ καὶ τὸ ἠττάσθαι ἐπίστασθαι καλὸν, ἐν οἷς τὸ νικᾶν βλαβερόν, ἔστι γὰρ ὡς ἀληθῶς καὶ νίκη Καδμεία.»

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Ἡ διχογνωμία τοῦ πνεύματος ἡμῶν ἐμποδίζει πολλάκις ἡμᾶς νὰ καταστῶμεν χρήσιμοι. Ἐνῶ ἀποτεινομεν εἰς ἐκυτοὺς τὴν ἐρώτησιν «πρέπει νὰ πράξω τοῦτο ἢ νὰ μὴ τὸ πράξω», ἡ εὐκαιρία παρέρχεται, ἡ στιγμή ἀφίπταται, τὸ ἔνθος μαρμυρίζεται καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν δύναται ν' ἀναζωογονηθῇ ποτιζόμενον διὰ τῶν δακρύων τῆς μετανόιας. (Frédérica Bremer).

* * Μεταξὺ ἐκμυστηρεύσεως καὶ ἀθυροστομίας ἡ ἀπόστασις εἶνε ἐλαχίστη, τόση μόλις ὅση ἡ μεταξὺ στόματος καὶ ὠτίου. (Petit-Senn).

* * Ὑπάρχουσι λόγοι θανατηφόροι ἐπίβλεπε λοιπὸν τὴν γλῶσσαν σου καὶ ἄπεχε τῆς κακολογίας. (Lamennais).

* * Ὁ μὴ ταραττόμενος ἔνεκα μικρολογιῶν καθίσταται διὰ τῆς ἐξέως ἀνίσθητος εἰς αὐτὰς, ἐνῶ ὁ ἀποδίδων εἰς ταύτας μείζονα τοῦ δέοντος σημασίαν μεταβάλλει τὰς μικρὰς τοῦ βίου ἐνοχλήσεις εἰς ἀληθῆ μαρτύρια, καταστρέφοντα τὸ πλεῖστον τῆς εὐτυχίας του.

«Μὴ πολλαπλασιάζετε τοὺς νόμους, ἔλεγεν ἀρχαῖος Ἕλληνας σοφὸς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, μὴ πολλαπλασιάζετε τοὺς νόμους, ἀλλ' ἐν τῇ καρ-

δίᾳ σας ἐνθρονίσσατε τὴν ἰδέαν τῆς δικαιοσύνης.»

Τὸ κατωτέρω ποίημα εἶνε τὸ τελευταῖον τοῦ Βύρωνος, γραγὲν ἐν Μεσολογγίῳ, τὴν 22 ἰανουαρίου 1824, ἦτοι ὀλίγους μῆνας πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ (7 Ἀπριλίου 1824), περὶ οὗ καὶ ἀριστόν τι προαίσθημα ἐκφράζει. Ἐν τῷ προποτύπῳ φέρει τὴν ἐπιγραφὴν «Σήμερον συνεπλήρωσα τὸ τριακοστὸν ἔκτον ἔτος τῆς ἡλικίας μου.» Μετεφράσθη δ' ἐλευθέρως ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Σπ. Τρικούπη, καὶ ἐτυπώθη ἡμέρας τινὰς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βύρωνος ἐν τοῖς Ἑλληνοῖς Χρονικοῖς τοῦ Μεσολογγίου.

Σ. τ. Δ.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΤΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ

Ἡ καρδιά μου καιρὸς εἶνε ἀνερώτευτη νὰ ζῆ, ἀφοῦ ἔπαυσε ν' ἀνάψῃ σ' ἄλλαις φλόγα ἐρωτικὴ πλὴν καὶ ἂν ἔπαυσε ν' ἀνάψῃ σ' ἄλλαις φλόγα ἐρωτικὴ, ἡ καρδιά μου πάντα θέλει μετὰ τὸν ἔρωτα νὰ ζῆ. Μοῦ ἐμαρτύρησαν τὰ νείατα, πᾶνε τάνθη καὶ οἱ καρποὶ τῆς ἀγάπης τὴν τάφος καὶ καυμὸς μετὰ καρτερεῖ. Μὲ θεαφότοπον ὁμοιάζει τῶν στηθειῶν μου ἡ φωτιά, καίεται καὶ δὲν φλογίζει· εἶνε νεκρικὴ πυρὰ. Φόβοι, ἐλπίδες, ζήλιας, πόνοι, τὴν καρδιά μου δὲν κινοῦν δὲν ἰσχύει οὐδ' ἡ ἀγάπη, στὸν ζυγὸν πλὴν μετὰ κρατοῦν. Μακρὰ τὴν ἀπ' τὴν ψυχὴν μου, μακρὰ τέτοιοι στοχασμοί, εἰς τὸν τάφον τὴν ἄδρα τὸν ἀνδρείον ἔσπεροδοεῖ, καὶ τοῦ κλεῖ τὰ μάτια ἂν πῆσῃ ὄσμα τῆς ἐλευθερίας· τήρα, γύρω μας τουφέκια, φλάμπουρα, δόξα, Ἑλλάς! Ὁ Σπαρτιάτης βασταζόμενος στὴν ἀσπίδα ἕνα κερὸν πλεῖ ἔλευθερος δὲν ἦτον ἀπ' τὸν τωρινὸν Γραικόν. Ἐύπνισε ψυχὴ μου, ἔϋπνα, τὴν Ἑλλάδα δὲν ἔϋπνω, ἔξυπν' εἶνε νὰ ἔξυπνῃ ἡ Ἑλλάς μου· ψυχὴ ἔϋπν' ἀπ' τὸν βυθόν. Πόθεν ἔρθευσε τὸ αἶμα εἰς ταῖς φλέβαις σου ἐνθυμῶν γόνε ἐνδόξων προπατόρων, γόνος ἐνδοξοῦ φανοῦ. Πόθεν ἔρθευσε ἔξω ἀνεῖνον καταπάτα τα ψυχὴ, ἄχρηστο γὰρ σὲ τὸ γέλιο εἶν' τοῦ κάλλους καὶ ἡ ὀργή. Ἄν τὰ νείατα σου λυπάσαι, γιατί θέλεις πλεῖ ἂν ζῆς; τῆς τιμῆς ἐδῶκεν ὁ τόπος· τρέξε αὐτοῦ νὰ σκοτωθῆς. Ζήτα μνημα στρατιώτου, καὶ ἂν ζητήσης ὅα τὸ εὐρῆς· κῦττα γύρω, πιάσε θέσι, πῆσ' ἐκεῖ ν' ἀναπαυθῆς.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πενία ἐν Βιέννῃ.

Κατὰ τὸ ἔτος 1876 αἱ παρὰ τῆς Ἀστυνομίας τῆς Βιέννης (ἐχοῦσης πληθυσμὸν 714,548 κατ.) ἐνεργηθεῖσαι συλλήψεις ἀνῆλθον εἰς 32,400. Σημειώτεον ὅτι πλεῖστα τῶν συλλήψεων τούτων συνίστανται εἰς ἐκούσιας καθιέρξεις, ἦτοι οἱ μὴ εὐρίσκοντες πόρον ζωῆς, ἕνα μὴ λιμοκτονήσωσι παραδίδονται εἰς τὴν Ἀστυνομίαν καὶ ἐξαίτουνται νὰ συλληφθῶσι. Μεταξὺ τῶν τελευταίων συλλήψεων συγκαταλέγονται ὀκτὼ πενήταται οἰκογένεια.

Πολεμικὰ ναυτικὰ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν.

Κατὰ τινὰ στατιστικὴν τοῦ ναυτικοῦ, ἐσχάτως δημοσιευθεῖσαν ἐν Γερμανίᾳ, ὁ ἀριθμὸς τῶν πολεμικῶν πλοίων ὄλων ἡμῶν τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ἀνέβαινε τῷ 1876 εἰς 2,039, ἐξ ὧν 209 θωρακωτά. Ὁ ἐξοπλισμὸς αὐτῶν περιελάμβανε 280,000 ἀνδράς καὶ 15,000 πυροβόλα· 440 πλοῖα, ἐν οἷς 56 θωρακωτά, ἦσαν ἐν τῷ κατασκευάζεσθαι. Ἐκ τοῦ ὅλου δὲ ἀριθμοῦ ἐκέκμητο ἡ Γερμανία τῷ 1876 πλοῖα 21 (ἐν οἷς

11 θωρακωτά), 2 φρεγάτας, 4 κορβέτας, 5 κανονόφορους καὶ 2 ἐλικοκίνητα. Ἡ δὲ κατὰ πλοῖα τέλος ἀριθμητικὴ τάξις τῶν διαφόρων κρατῶν ἦν ἡ ἐξῆς· πρώτη ἡ Ἀγγλία, δευτέρα ἡ Γαλλία, τρίτη ἡ Ρωσσία, τετάρτη ἡ Τουρκία, πέμπτη ἡ Αὐστρία, ἕκτη ἡ Γερμανία, ἑβδόμη ἡ Ἰταλία, ὄγδοη ἡ Ἰσπανία, ἐνάτη ἡ Ὀλλανδία, δεκάτη ἡ Δανιμαρκία, ἐνδεκάτη ἡ Σουηδία καὶ Νορβηγία, καὶ δωδεκάτη ἡ Πορτογαλλία.

Πυρκαϊαὶ ἐν Ρωσσίᾳ ἐν ἔτει 1876.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Ρωσσίᾳ πυρκαϊῶν κατὰ τὸ ἔτος 1876 ἀνῆλθεν εἰς 27,000, ἐξ αὐτῶν δὲ ἐπῆλθε ζημία 56 ἑκατομμυρίων ρουβλίων. Ἐπὶ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ ἐβεβαίωσεν ἡ στατιστικὴ τὰ ἐξῆς· εἰς 4 χιλιάδας πυρκαϊᾶς ἀρχικὴ αὐτῶν αἰτία ὑπῆρξεν ἡ κακὴ πρόθεσις, εἰς 7 χιλιάδας ἡ ἀπροσεξία καὶ εἰς χιλιάς ὁ κεραυνός. Τούναντιον 15 χιλιάδων πυρκαϊῶν δὲν ὑπῆρξε δυνατὸν νὰ εὐρεθῆ ἡ ἀφορμή.

Ὁ Βασιλεὺς τῶν Σιδηροδρόμων ἐν Ἀμερικῇ.

Ἀπεβίωσε κατ' αὐτὰς ἐν Ἀμερικῇ ὁ πλουσιώτερος ἔμπορος ὄχι μόνον τῆς Ἀμερικῆς, ἀλλ' ἀπάσης τῆς ὑψηλῆς, ὁ Κορνῆλιος Βανδερβιλ, παρκαλουθήσας εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς δύο ἄλλους ἀμερικανοὺς μεγαπλοῦτους πρὸ τινος ἀποβιώσαντας, τὸν Βίλλιαμ Ἀστὸρ καὶ τὸν Ἀλέξανδρον Στούαρτ.

Ἦσαν λίαν περιεργοὶ ἐν Ἀμερικῇ νὰ πληροφροηθῶσιν ὁπόση τις ἦν ἡ περιουσία τοῦ Βανδερβιλ, ὅστις ὄχι μόνον οὐδέποτε ἐπιδείκνυσεν αὐτὴν, ἀλλ' ἀπεναντίας ἐπειρᾶτο νὰ τὴν ἀποκρύπτῃ, ἴσως ὅπως διαφύγῃ τοὺς φόρους δι' ὧν θὰ ἐπεβαρύνετο ἢ τε ἀκίνητος καὶ ἡ κίνητῃ αὐτοῦ περιουσία. Ἡ περιέργεια ὅμως τοῦ κοινοῦ δὲν ἰκανοποιήθη. Ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ ἀποθανόντος ἀνεφέροντο σημαντικὰ κληροδοτήματα, ἀποδεικνύοντα ὅτι διέθετε κολοσσαῖον πλοῦτον, οὗ τινος ὅμως τὸ ποσὸν γνωρίζει μόνον ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ υἱὸς ὁ καὶ γενικὸς αὐτοῦ κληρονόμος, ἀπὸ τινων ἐτῶν μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ συνεργαζόμενος.

Τὰ κληροδοτήματα ὑπολογίζονται εἰς 85-90,000,000 φράγκα. Εἰς ἕνα ἔγγονον αὐτοῦ κληροδοτεῖ 27,500,000 φρ. Εἰς τρεῖς ἄλλους ἐγγόνους ἀνὰ 10,000,000 φρ. Εἰς πέντε τῶν θυγατέρων αὐτοῦ κληροδοτεῖ ἀνὰ 2,500,000 φρ. Εἰς τρεῖς ἄλλας, 2,500,000 εἰς τὴν πρώτην, 2,000,000 εἰς τὴν δευτέραν καὶ 1,500,000 εἰς τὴν τρίτην.

Ὁ Βανδερβιλ ἐνυμφεύθη εἰς ἡλικίαν 19 ἐτῶν, ἀποθανούσης δὲ τῆς συζύγου αὐτοῦ ἐνυμφεύθη τὸ δεύτερον εἰς ἡλικίαν 75 ἢ 76 ἐτῶν μίαν μακροσμένην συγγενῆ του τριακοντούτιδα. Εἰς τὴν γυναῖκα ταύτην, ἐξ ἧς δὲν ἀπέκτησε τέκνα, κληροδοτεῖ 3,500,000 φρ.

Ἐκ τοῦ πρώτου αὐτοῦ γάμου απέκτησε τέσσαρας υἱοὺς καὶ ἑννέα θυγατέρας. Εἰς ἓνα τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὡς μὴ ὄντα οἰκονόμον ἀφίνει μόνον 1,000,000 φράγκων, τὴν δ' ἐπίλοιπον περιουσίαν του, ὑπολογιζομένην κατὰ τοὺς μὲν εἰς 300-350,000,000 φρ., κατὰ τοὺς δὲ εἰς 400-500,000,000 φρ., ἀφίνει, ὡς εἶπομεν, τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ υἱῷ.

Περιπλέον ἀφίνει τὰ ἀκόλουθα κληροδοτήματα εἰς τὸν κατὰ τὰς τελευταίας αὐτοῦ συγγενήμας παραστάντα ἱερέα, κατ' αἰτησιν τοῦ ὁποίου ἔκτισε καὶ μίαν ἐκκλησίαν, 100,000 φρ. Εἰς τὸν ἱατρὸν του, πρὸς ὃν ἔδωκεν ἤδη 150,000 φρ., ἑτέρας 50,000 φρ. Εἰς τὸν ἀδελφόν του 250,000 φρ. καὶ εἰς ἓνα ὑπάλληλόν του 100,000 φρ. Διαρκούσης δὲ τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ διένειμε πρὸς τοὺς συγγενεῖς, ὑπηρέτας, νοσοκόμους του καὶ λοιποὺς 3,500,000 φράγκα καὶ εἰς διάφορα καθιδρύματα 5,000,000 φρ., ἰδίως πρὸς σύστασιν ἀσύλου διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῶν σιδηροδρόμων αὐτοῦ, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας, τῆς ἀσθενείας καὶ ἑτέρων λόγων δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ ἐργασθῶσιν.

Ὁ Κορνήλιος Βανδερβίλ, Ὀλλανδὸς τὴν καταγωγὴν, ἦτο τὸ τελευταῖον τῶν ἑννέα τέκνων τοῦ πατρὸς του, ἐκμισθωτοῦ τὸ ἐπάγγελμα, καὶ φέροντος εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Νέας Ὑόρκης, ἀριθμούσης τότε μόλις 60,000 κατοίκους, πρὸς πώλησιν τὰ ὀπωρικὰ καὶ λαχανικὰ. Εἰς τὴν μεταφορὰν ταύτην ἐβοήθει ὁ Κορνήλιος τὸν πατέρα αὐτοῦ. Ὁ Κορνήλιος εἶχεν ἰδιόζουσαν κλίσιν εἰς τὴν ναυτιλίαν, ὅτε δ' ἀπέθανεν ὁ πατήρ αὐτοῦ, ὁ δεκαεξαετής υἱὸς του ἐζήτησε παρὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ 500 φράγκα ὅπως δι' αὐτῶν ἀγοράσῃ μίαν λέμβον. Κατὰ τὸν μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἀμερικῆς πόλεμον (1812) τῇ φροντίδι αὐτοῦ ἐτροφοδοτήθησαν τὰ φρούρια τοῦ λιμένος τῆς Νέας Ὑόρκης, διὰ δὲ τῶν χρημάτων τὰ ὁποῖα ἐκέρδησεν ἠγόρασε δύο σκούνας, δι' ὧν μετήρχετο τὴν ἀκτοπλοΐαν.

Ἐν ἡλικίᾳ εἴκοσι τριῶν ἐτῶν ἦτο κάτοχος περιουσίας 50,000 φρ. ἔννοήσας δὲ ὅτι ὁ ἄτμος θὰ ὑπεσκέλιζε τὰ ἱστιοφόρα, καίτοι κάτοχος δύο τοιούτων, ἀποφερόντων αὐτῷ κέρδος 11,000 φρ. κατ' ἔτος, κατετάχθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐξοπλιστοῦ τινος τῆς Νέας Ὑόρκης μετὰ ἑτησίου μισθοῦ 5,000 φρ. καὶ διετέλεσεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἐπὶ 10 ἔτη. Ὁ ἐξοπλιστὴς ὅπως μὴ ἀπομακρυνθῇ τῷ προσέφερε κατ' ἔτος 25,000 φρ., τῷ προέτεινε μάλιστα καὶ νὰ τῷ πωλήσῃ τὴν ἐπιχειρήσιν του, παρέχων αὐτῷ πᾶσαν εὐκολίαν διὰ τὴν πληρωμὴν· ὁ Βανδερβίλ ὅμως ἠρνήθη, κάτοχος δὲ περιουσίας 150,000 φρ. ἐπεδόθη εἰς τὴν ναυπήγησιν ἀτμοπλοίων. Μετὰ 20 ἔτη ἦτο ἰδιοκτῆτης 38 ἀτμοπλοίων, διατηρούντων διαφόρους γραμμάς.

Τῷ 1857-1858, κάτοχος ἤδη 200,000,000

φρ., παρητήθη τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἐξοπλιστοῦ, ἀσχοληθεὶς καθ' ὀλοκληρίαν εἰς κατασκευὴν σιδηροδρόμων. Κατεῖχε δὲ ἡ διηύθυνε σιδηροδρομικὰς γραμμάς μῆκους 978 μιλίων, παριστώσας κεφάλαιον 750,000,000 φρ., οὗ τινος τὸ ἡμισυ ἦτο ἰδικόν του. Τούτου ἕνεκεν ἐκλήθη βασιλεὺς τῶν σιδηροδρόμων.¹

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Περὶ πιτυριάσεως.

Ἡ πιτυρίασις (κ. πιτυρίδα) τοῦ τριχωτοῦ μέρους τῆς κεφαλῆς, εἰ καὶ μικροῦ λόγου ἄξιον πάθος, ἀυξάνεται παρὰ τισι τοσοῦτον, ὥστε καθίσταται σπουδαῖον ἀντικείμενον μερίμνης. Ἡ πιτυρίασις δὲ αὕτη εἶνε τὰ λέπια τῆς ἐπιδερμίδος τὰ ἀποπίπτοντα ἀδιακόπως κατὰ τὴν αὐξήσιν αὐτῆς, καὶ γίνεταί καταφραγῆς καθ' ὄλον μὲν τὸ δέρμα τοῦ σώματος ἡμῶν, ἰδίως ὅμως ὅπου ὑπάρχουσι τρίχες συγκρατούσαι τὰ λέπια. Οἱ πάσχοντες ἐκ πιτυριάσεως δεόν νὰ ἀποφεύγωσι τὸν ἰσχυρὸν κτενισμόν διὰ λεπτῆς κτενὸς, καθὼς καὶ ὅταν ἦναι ξηρὰ αἱ τρίχες, καὶ νὰ μεταχειρίζωνται καθαρὸν, οὐδέποτε δὲ παλαιὸν ἢ ἡμιταγγισμένον ἔλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ προσθέτωσι τὸ τρίτον καθαρὰς γλυκερίνης. Γενέσθω δὲ ἡ χρῆσις τοῦ ἐλαίου δις ἢ τρίς τῆς ἑβδομάδος, καθαρίζομένης πρότερον τῆς κεφαλῆς διὰ χλιαροῦ ὕδατος καὶ ἐπιμελῶς ἀποσπογγιζομένης. Ἡ ἀπολέπισις τῆς ἐπιδερμίδος ἢ ἐπερχομένη μετὰ τὴν πάροδον διαφόρων νοσημάτων (ιλιέρως, ὄστρακιᾶς κ.λ.) διευκολύνεται διὰ χλιαρῶν λουτρῶν, θερμοκρασίας 26-27° R. Ὁ ἄηρ τοῦ δωματίου τότε πρέπει νὰ ἔχῃ θερμοκρασίαν τοῦλάχιστον 17° R καὶ ὁ πάσχων νὰ προφυλάσσεται ἐπιμελέστατα ἀπὸ οἰασθήποτε ψύξεως.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Τρόπος τοῦ καθιστῆν εὖοσμον τὴν δάλλιαν.

Κατάτινα ἀνακοίνωσιν, γενομένην ἐσχάτως τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν ἐν Παρισίοις, εὐρέθην τρόπον τοῦ καθιστῆν εὖοσμον τὴν δάλλιαν (dallia), συνίσταται δὲ οὗτος εἰς τὸ νὰ τὴν ποτίζῃ τις συνεχῶς διὰ χλιαροῦ ὕδατος. Οὕτως ἀποκτᾶ ἡ δάλλια τὴν ὁσμὴν τοῦ ῥόδου.

Ἐρωτηθείσης τῆς Κυρίας Στάελ, ἂν κατεδικάζετο νὰ ἔχῃ ἐν μόνον βιβλίον, ποῖον ἤθελε προκρίνει· «Τὴν Ἀγίαν Γραφήν», ἀπήντησεν ἡ ἑξοχος γυνή.

1. Νεολόγος Κωνσταντινουπόλεως.